

Krislaivis

Viktoras Biržiška ieško darbo.
Sunku.
Naujienos pakėlė prenumeratą.
Vilnius vajininkai.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskrity \$8.00
Užsieniuose \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828.

Nr. 30

Richmond Hill 19, N. Y., Šeštad., Vasario-Febr. 10, 1951

Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

ARMIJA ĮSAKĖ STREIKUOJANTIEMS GELŽKELIEČIAMS GRĮŽTI DARBAN

*Grūmoja pavaryti tuos, kurie
dar testų "siringimo" streiką*

Washington. — Prezidentas Trumanas vas. 8 d. įpareigojo armijos sekretorių daryti "tinkamus žygius", kad verstinai užbaigtų geležinkelio "svičmanų" streiką. Armijos komanda todėl įsakė streikieriams tuojau grįžti darban ir pagrūmoja visiškai pavaryti iš darbo tuos, kurie nesugrįš ši šeštadienį iki 4 val. popiet. Kadangi streikieriai yra apsimetę "sergančiais", tai bus reikalaujama, kad įrodytų savo ligą tie, kurie dar testų streiką. Liepdamas karinei vyriausybei lauzyti streiką, prezidentas pareiškė, kad geležinkeliečiai "nepakenčiamai kenkia šalies apsigyminui."

Fabrizo eksplozija užmušė 11 darbininkų

St. Paul, Minn. — Smarkiai eksplodavo dujos Minesota Mining and Manufacturing kompanijos fabrike. Sprogimas užmušė 11 darbininkų, sužeidė 53 kitus, sutriuškino mašinas ir suardė fabriko sienas.

Valdžia griežtai nukerta automobilių statybą

Washington. — Gamybos valdžia įsakė 25 iki 40 procentu sumažinti plieno, vario ir aliumino naudojimą automobiliams, pečiams ir įvairiems naminiams įrengimams, pradedant nuo balandžio (April) 1 d. O jau pirm to buvo griežtai nukirstas nikelio ir kobalto metalų vartojimas automobiliams ir kitiems civiliniams dirbiniams gaminti.

Gamybinė valdžia jau pranešė fabrikantams, kad jie turės beveik trečdaliu sumažinti civilinių automobilių statybą. Skačiuojama, kad šis valdžios įsakymas "laikini" atims darbą pusei milijono auto. darbininkų ir kitų metalistų.

Cyprus taip pat bus Amerikos bomberių bazė

London. — Teigiama, kad Jungtinės Valstijos įsteigs stovyklą savo bombonešiams ir Cypru saloje. Tai graikiška sala yra Anglijos kolonija rytinėje Viduržemio Jūros dalyje. Toli skrendantieji amerikiniai bombonešiai iš Cypru, sakoma, gins Vidurinių Rytų kraštus nuo Sovietų Sąjungos.

Planuojama karinis Tito, Turkijos, Graikijos blokas

Bucharest, Rumunija. — Kominformo žurnalas tvirtina, kad angli-amerikonai stengiasi sudaryti karinį Jugoslavijos, Graikijos ir Turkijos sąryšį prieš komunizmą.

East St. Louis, Ill. — Namo gaisre sudegė penki dviejų seserų kūdikiai, 1 mėnesio iki 2 metų amžiaus.

Remington nuteistas 5 metus kalėti

New York. — Federalis apskrities teisėjas Gregory Noonan nuteisė buvusį valdžios pareigūną Williamą Remingtoną 5 metus kalėti ir \$2,000 baudos sumokėti. Remingtonas baudiamas už tai, kad jis pernai po priesaiką melavęs federaliui grand džūrei, pareiškdamas, jog niekuomet nepriklausė Komunistų Partijai. Teisėjas Noonan skyrė Remingtonui didžiausią galimą bausmę.

Remingtono advokatas tuojau įteikė apeliaciją aukštesniam teismui.

5 atsimetę nuo komunistų italai seka Tito

Roma. — Pasitraukę iš italų Komunistų Partijos skulptoriai Sarti Vignoli, miestelio Alice Belcolle majoras Giuseppe Rusco ir Reggio Emilia kooperatyvų vadovas Riccardo Cocconi. Jie nori patraukti Italijos komunistus į priešingą Sovietų politiką, siūlydami sekti Jugoslavijos valdovo Tito pėdomis.

Pirm dviejų savačių apeliavo Komunistų Partiją du Italijos seimo nariai, Vlado Magnani ir Aldo Cucchi. Jie du taipgi perša titinę politiką italų komunistams.

Maskva sako, jankiai "žiauresni už nacius"

Maskva. — Sovietų laikraščiai rašo, kad amerikonių žiaurumai Korejoje ir kitur "viršija net aršuosius nacių žiaurumus."

Maskvos spauda taip pat sako, amerikiniai imperalistai varinėja intrigas Irane, Vokietijoje, Japonijoje ir Pietų Amerikoje — stengiasi greičiau tuos kraštus paruošti karui prieš Sovietų Sąjungą.

Stabdomi Anglijos traukiniai dėl kuro stokos

London. — Anglijai taip pritrūko anglies, kad valdžia liepė sulaikyti 6,000 keleivinių traukinių per savaitę. Reikia anglį taupyti kariniams fabrikams.

Generolas Douglas MacArthur karštai sveikinasi su prezidento atsiųstu valstybės sekretoriaus pakeičininku John Foster Dulles. Pastarasis atvyko į Tokio taikos sutarties su Japonija reikalais. Jis taip pat, žinoma, tarsis su generolu karo eigos reikalais. Reikia nepamiršti, kad Mr. Dulles aplankė MacArthurą ir Pietinę Korėją prieš pat karo prasidėjimą pernai.

PATI VALDŽIA KELIA REIKMENŲ KAINAS

Washington. — Valdžios paskelbė algų ir kainų užkainų kontroliuotojas Michael DiSalle pranešė, kad dar bus leista pakelti kainas didžiajai daugumai (85-kiem procentam) visų kasdieninio naudojimo daiktų — drabužių, šėvelių, lempų, baldų (fornisų), įvairių namams reikalingų dalykų, gražylių (kosmetikų) ir kt.

Valdžia pabrangins šiuos reikmenis todėl, kad krautuvės "nepaspėjo" kainų pakelti, kuomet sandėliai kompanijos pakėlė krautuvinkams kainas pirm sausio 26 d. Valdžia tą dieną paskelbė algų ir kainų užkainų kontroliuotojas Michael DiSalle sakė, krautuvės galės tiek pat savo prekes pabranginti, kiek sandėliai (wholesales) pakėlė krautuvėms kainas pirm "užsaldymo".

Tas kainų kontroliuotojas taipgi pranešė, kad dar bus leidžiama branginti kiaušinius ir kitus farmų produktus, iki jie pasiekės vadinamas "teisingas kainas".

DiSalle lėmė, kad tokiu būdu su valdžios leidimu bus dar 5 procentais pakeltos įvairių reikmenų kainos.

PREZ. TRUMANAS APSAUKĖ GELŽKELIEČIUS "RUSAIS"

Washington. — Prezidentas Trumanas smerkė gelžkelių darbininkų Brolijų-unijų vadus ir pareiškė, kad jie elgiasi, "kaip būrys rusų, lauzančių sutartis."

Visų keturių Brolijų pirmininkai giliai pasipiktino, kad Trumanas prilygino juos rusams. Atsiliepdami į tai, jie išleido bendrą pareiškimą, kuriame primena ir pirmesnę Trumano išsiskikimą. Sako:

"Mes atsimename, jog prezidentas nepersėdė į kaltiną Jungtinių Valstijų marinių korpusą, įtardamas, kad jų korpusas veikia panašiai, kaip Stalino propagandos mašina."

Paskui Trumanas viešai atsispašė marinus, kad taip juos įžeidė.

Geležinkeliečiai tikisi, jog prezidentas ir juos atsiprašys. Trumanas sakė, kad geležinkeliečiai sulaužė pernykščią gruod. 21 d. sutartį su valdžia.

AMERIKONAI PASIEKĖ SEOULO PRIEMIESČIUS

*Stengiasi sunaikinti korejinių
liaudininkų armiją toj srityj*

Koreja, vas. 9. — Amerikonų kariuomenė pasiekė pietinį Han upės krantą ir žeria artilerijos ugnį į Pietinės Korejos sostinę Seoulą, esantį antroje tos upės pusėje.

Jankiai ir portorikiečiai iš dviejų šonų įtūžusiai atakuoja šiaurinius Korejos liaudininkus ir kitus, esamus trikampyje į pietus nuo Han upės; stengiasi juos visus sunaikinti.

Amerikonų komanda skelbia, kad jie per dvi pastarąsias savaites "nušlavė 57,000 priešų."

Vakariniame fronte amerikonių per dieną pažygiavo pusrėčios mylios pirmyn. Viduriniai - rytiniame fronte korejiniai liaudininkai ir jų bendradarbiai kina atmušę atgal Pietinės Korejos tautininkus, jankių talkininkus, ties Čelbalu, 25 mylios į pietus nuo 38-tos paralelės.

Seoulo fronte liaudininkai ir kina taip jurtinai gynybą, kad amerikonių tik skystųjų liepsnų švirkštuvais tegalėjo išvyti juos iš apsikasmų (foxholes).

Amerikiniai karo laivai vis dar plėškina Inčoną, Seoulo uostą, vakariniame Korejos pajūryje.

Filipinai mėgina išvengti infliuzos

Manila. — Filipinų valdžia įsakė sulaikyti atvykstancius laivais ir lėktuvais keleivius iš Indijos, Japonijos, Havaijų salų ir Europos. Tie keleiviai bus uždaryti ligoninėse keturioms dienoms. Bus tēmijama, ar jie neapsikrėtę infliuzos perais.

Šiuo įsakymu bandoma apsaugoti Filipinus nuo infliuzos epidemijos, paplitusios vakarinėje Europoje ir plintančios Japonijos, Indijos ir Havaijų salose.

Atgaivinama "kietai sušalus" moteris

Chicago. — Buvo rasta "kietai sušalus" Dorothy M. Stevens, 23 metų amžiaus; kūno temperatūra nupuolus iki 64 laipsnių ir širdis "beveik nustojo" tvaksėti.

Dorothy tapo nuvežta į Michael Reese ligoninę, kur jos temperatūra greit pakilo iki 86 laipsnių. Normalė gi žmogaus temperatūra yra 98 laipsniai ir 6 dešimtadaliai.

Daktarai stebisi, kad Dorothy nemirė nuo peršalimo.

Amerika ruošia taikos sutartį su Japonija

Tokio. — Jungtinės Valstijos sparčiai gamina planą taikos sutarties su Japonija, apeinant Sovietų Sąjungą.

Anglija ir kiti vakarų kraštai jau parėmė pamatinus Amerikos pasiūlymus dėl taikos sutarties su Japonija.

Lansing, Mich. — Didžiulis gaisras padarė 4 milijonus dolerių nuostolių valdinams Michigano valstijos rūmams Lansinge, šios valstijos sostinėje.

Rio de Janeiro. — Tapo prisaikdintas naujas Brazilijos prezidentas Getulio Vargas, vadinamas "Jungt. Valstijų draugas."

ORAS. — Dalinai apsi- niaukė ir snigsia.

83 žuvo per gelžkelio kompanijos kaltę

New Brunswick, N. J. — Middlesex apskrities prokuroras Alex Eber kaltino Pennsylvania geležinkelio kompaniją už nelaimę, kurioje pereitą antradienį buvo užmušta 83 žmonės ir sužeista 500. Eber išskėlė aiškštėn sekancius, liudytojų patvirtintus faktus:

Kompanija neitaisė geležinkelio signalų, kurie būtų įspėję, kuomet traukinys artėja prie naujo, laikino medinio tilto.

Visai nebuvo prikalto, prie tilto špalos, kuriomis ėjo geležinkelio rėlės (bėgiai).

Traukinio mašinistui nebuvo duota aiškaus patvar-kymo, kad lėčiau važiuotų, beartėjant prie tilto.

Persilpnas tiltas todėl suklypo, ir aštuoni vagonai nuvirto žemyn.

"Kompanija parodė, kad ji visiškai nepaisė žmonių gyvybės", pareiškė prokuroras Eberis.

Washingtono šnipai ieškos Klementiso

Frankfurt, Vokietija. — Tūli čionaitiniai diplomatai sakė, Washingtono valdžia atsiunčia apskuriausius karinius savo šnipus, kad sužinotų, kur randasi Vl. Klementis, buvęs Čechoslovakijos užsienio reikalų ministras.

Buvo pasakojama, kad Klementis pabėgo į vakarų Vokietiją, o iš ten prašė, kad Jugoslavija leistų jam atvykti ir apsigyventi.

Berlin. — Socialdemokratias vakarinės Berlyno dalies majoras Ernest Reuter vasario 21 d. skris Amerikon į "svečius".

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARE; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co., per six mos. \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

Vaikų gasdinimas

New Yorko mieste civilinio apsigynimo vadeivos nuėjo per daug toli. Jie pradėjo net mokyklų vaikus gasdinti atominių bombų pavojumi. Mokyklose laikomi taip vadinami "pratimai". Kas nors surinka arba sušvilpia, kad "pavojus", "atominė bomba krinta", ir visi mokyklų vaikai galvatrukiomis turi skubintis sulysti po suolais ir stalais. Galima įsivaizduoti, kokia baimė, koks išgąstis apima šešių ar septynių metų vaikus. Argi jie žino, kad tas pavojus yra įsivaizduotas, netikras?

Mums atrodo, kad toks gasdinimas kenkia jų sveikatai.

Dar viskas kils per pusę metų

Mes tuojau sakėme, kad taip vadinama kainų kontrolė nėra jokia kontrolė. Dabar mūsų valdovai mums užtikrina, kad pragyvenimas eis aukštyn dar per visą pusę metų. Ypatingai smarkiai pakils įvairiausi maisto produktai. Pabrangs mėsa, duona, pienas, sviestas, daržovės, fruitai.

Ką darys Amerikos žmonės? Kaip ilgai jie kentės šitokia padėtis?

Kol kas nesigirdi jokio platesnio masinio bruzdėjimo prieš aukštas kainas. Nors beveik kiekvienas pyksta ir keikiasi, kada tik nueina į maisto krautuvę, bet nesiorganizuoja kovai su aukštomis kainomis.

Tame ir dalykas. Tame ir bėda. Kai nėra masinio spaudimo, masinio protesto, lengva pelnagrobiamis lupti nuo žmonių nugaros visus devynius kailius.

Lincolno gimtadienis

Daugeliui Amerikos žmonių ateinantis pirmadienis, vasario 12 diena, bus šventė. Jie prisimins ir pagerbs Abrahamo Lincolno gimtadienį. Ypatingai republikonai Lincolną savinasi ir jo gimtadienio proga linksminasi, užia, save ir Lincolną garbina.

Bet jeigu šiandien Lincolnas prisikeltų ir pasižiūrėtų į republikonų partiją, kuriai anais laikais jis vadovavo, jis jos neįpažintų. Tie patys reakcionieriai, kurie Lincolną savinasi, jį apšauktų raudonuojų ir patupdytų į kalėjimą. Tos idėjos, kurias Lincolnas gynė ir už kurias energingai kovoję, jau seniai svetimos mūsų Hooveriams ir Taftams.

Pirmadienį Lincolną garsiai prisimins ir Trumaniniai demokratai. Jie jį panaudos savo propagandai. Tik pietinių valstijų diktatorai negali Lincolnui dovanoti ir jį pripažinti dideliu, garbingu žmogumi. Lincolnas, mat, vadovavo Civiliniam Karui, kuris pasibaigė sunaikinimu negrų vergijos.

Lincolnas priklauso tiems, kurie šiandien kovoja prieš vergiją ir naujo karo pavojų. Jis priklauso Amerikos žmonėms, kurie trokšta taikos ir ramybės.

Ar ta istorija vėl bus pakartota?

Aną dieną buvo paleistos kalbos, kad Amerikos armija šį sykį dasimis iki 38-tos paralelės ir sustos. Buvo sakoma, kad veržimasis į Šiaurinę Korėją tikrai daugiau sapninių dalykų ir padidintų nesusiurpatimus su Kinija.

Bet štai sugrįžta iš Korėjos majoras generolas John H. Church ir pasako, kad tokio dalyko negalės būti. Jis sako, kad mes trauksime toliau, "kad nubasti raudonuosius".

Sunku įsivaizduoti, kad generolas Church kalbėtų tik už save. Reikia manyti, kad jis turi gen. MacArthurą ir prez. Trumaną leidimą taip kalbėti.

Vadinas, karas bus vedamas iki Mandžiūrijos rubežiaus. Iš kitos pusės, kur užtikrinimas, kad istorija nepasikartos? Juk prieš Kalėdas mūsų armija jau buvo beveik pasiekus Mandžiūrijos rubežius. O kas atsitiko?

Visi paskui kalbėjo, kad MacArthur padarė klaidą, pereidamas Pietinės-Šiaurinės Korėjos rubežius, nes tas įtraukė Kiniją į konfliktą. Nėra jokio užtikrinimo, jog šį sykį toks pat žygis turėtų geresnius rezultatus.

American Labor Party ir taika

New Yorko American Labor Party (Darbo Partija) šiuo tarpu labai energingai kovoja už taiką. Ji dedasi su visais taikos šalininkais. Per vasario mėnesį partija suruoš penkiasdešimt masinių susirinkimų ir išleis daug literatūros, aiškinančios žmonėms taikos reikala. Šio vėjaus obalsiai yra: "Dirbkime už taiką dabar! Ištraukime savo sūnus iš Korėjos! Pastokime kelią kainų ir rendų kilimui!"

Alga ir patriotizmas

Apsigynimo mobilizatorius Charles E. Wilson aną dieną per radiją kalbėjo į geležinkeliečius ir ragino juos būti gerais patriotais, baigiant streiką ir grįžtant į darbą. Bet toje savo prakalboje Wilsonas "pamiršo" pasakyti

Kas Ką Rašo ir Sako

ARGENTINIEČIŲ TĖVY- NĖ SULAIKYTA

Jau per tūlą laiką mes negavome argentiniečių "Tėvynės" ir nežinojome, kame negavimo priežastis. Dabar vienas pietamerikietis lietuvis rašo Čikagos Vilnyj:

Brazilijos lietuviams reakcija neduoda išleisti legaliai savo laikraščio, tai jie prisitaiko išleisti nelegaliai ir jį pradeda auklėti per metus ir metus. Argentinos lietuviams esti blogiau. Argentinos Peronas su savo gražia žmona ir slaptojos policijos batalionais pažangiems žmonėms leidžia leisti savus laikraščius, tačiau ir lietuviams, tačiau kaip nuo karto Perono agentai tuos laikraščius padaro "vizitas". O tos "vizitos" pažangiems laikraščiams gana brangiai atsieina. Redakcijose sudaužo inventorių, spaustuvėse išbarsto raides ir sulaužo mašinas ir kitokios blėdies pridaro. Pasiskūsti valdžiai prieš tokį valdžios huliganų elgesį nėra išrokavimo. Vienintėlė išeitis vėl išpradžių kurtis ir stengtis laikraštį leisti.

Argentinos pažangiųjų lietuvių laikraščiai buvo išdaugyti tokiu būdu bent keli. Tačiau Argentinos pažangieji lietuvių nepasidavė įveikiami ir kiekvieną kartą po išdaugymo dar labiau suglaudavo eiles ir dar geresnį laikraštį išleisdavo. Paskutinis buvo "Tėvynė", kuris ėjo jau pora metų. Bet štai gauname pranešimą, kad laikraštis tūlam laikui sustabdytas, nes neteko spaustuvės ir neišėdėnės, kol bus susirasta spaustuvė.

Reikia, "Tėvynė! Peronas vėl pastojų kelią. Vėl privertė spaustuvininką, kad nepasidintų laikraščio. Išgity argentiniečiai, lietuvių nuosavybę spaustuvę, bet kas atsitiktų? Perono agentai sudaužytų ir pridarytų nuostolių tyčia. Bet nereikia manyti, kad Peronas įveiks "Tėvynės" leidėjus. Jie gaus vėl spaustuvę ir vėl turės savo laikraštį, o jei negaus, jie išgys nuosavybę, nes troškimas turėti laikraštį, žibintą, kuris rodytų darbo žmogui kelią gyvenimo klausimuose, pas Argentinos lietuvių nepalaužiamas.

Peronas naudoja bjauriausias priemones spaudai varžyti. Štai, jau per tūlą laiką neišėdėnėja patsai didžiausias ir įtakingiausias Argentinos dienraštis "La Prensa." Negalėdamas kitaip savo oponento ("La Prensa") pasmaugti, Peronas suorganizavo laikraščio platintojus ir išsėmė juos streikant taip, kad laikraštis nebegalėtų išėdinti.

Jeigu jis taip daro su "La Prensa", tai galime įsivaizduoti, kokia sunki būklė yra neispaniškos darbininkškos spaudos.

Reikia pasakyti, jog pažangieji Argentinos lietuvių darbininkai deda didžiausią pastangų savo spaudai palaikyti.

Tikėkime, kad "Tėvynė" neužilgo ir vėl bus pradėta spausdinti.

ti vieną svarbų dalyką. Jis nepasakė, kad jis, kaipio didelis patriotas, per vieną savaitę gauna tiek algos, kiek tik retas kuris geležinkelietis uždirba per ištisus metus! Jis pamiršo pasakyti, kad jo "patriotinė" savaitinė alga susideda iš \$3,500.

Mr. Charles E. Wilson pamiršo pasakyti ir kitą gana svarbų "patriotinį" dalyką. Jis nepasakė, kad General Electric korporacija, kurios prezidentu jis yra, per pirmuosius 1950 metų devynius mėnesius pasidarė grynų pelno, visus kaštus ir taksus apmokėjęs, net \$112,919,000. Per visus penkiasdešimt septynis metus savo gyvenimo General Electric korporacija nė vienais metais nebuvo turėjusi tokių milžiniškų pelnų.

Dabar aišku, kodėl Wilsonui taip lengva ir taip sėkasi kritikuoti geležinkeliečius ir visus darbininkus, kurie mano, kad jie yra tokių Wilsonų išnaudojami ir skriaudžiami!

RAGINA PAREIKŠTI SAVO NUOMONĘ

Kanadiškis Liaudies Balsas rašo:

Demokratinėje šaly visuomenės opinija vaidina labai svarbią rolę. Viskas ko reikia, kad ta opinija būtų kuo plačiau reiškiamą viešai, kad ji būtų žinoma. Bet reikia pasakyti, kad toli gražu neužtektinai ta opinija pasireiškia viešai. Už tai kalta pati visuomenė.

Kur neiši, visur girdėsi žmones kalbant, diskutuojant, reiškiant savo opiniją, bet jie neina toliau tarpusavių pokalbių. Tokiu būdu jų nuomonės ir lieka nežinomos. Tiesa, laikas nuo laiko visuomenės opinijos tyrinėtojai apklausinėja tam tikrą skaičių žmonių vienu ar kitu klausimu, bet labai retai ir dažnai praleisdami svarbiausius klausimus.

Visuomenės opinija gali žymiai paveikti vyriausybės, jų politiką. Už pavyzdį gali būti taikos judėjimas. Parašai po Stokholmo apeliacija, Pasaulinis Taikos Kongresas ir įvairios mažesnės sueigos parodė, kad žmonės prieš karą, už taiką. To pasekmę matome gerus reiškinius jungtinėje Tautose.

Yra įvairių būdų savo opinijai pareikšti. Kiekviena sritis turi savo atstovus miesto taryboje, provincialiajame parlamente, federaliajame parlamente, senate. Visai legalus dalykas rašyti jiems laiškus, reikalauti stovėti už tai, kas jų nuomone yra teisinga, naudinga visuomenei. Galima rašyti laiškus laikraščiams. Organizacijos savo opiniją gali pareikšti per rezoliucijas, priimtas susirinkimuose.

Labai klaidinga mintis, kad pilietis savo valią pareiškia laike balsavimo. Per balsavimą jis tikrai pasisako, kuris žmogus turi būti pasiųstas į vieną ar kitą valdišką įstaigą. Kad tas žmogus žinotų, ko iš jo pageidaujama, piliečiai turi nuolatos duoti žinoti, ko jie nori.

Dabar, kada žmonijai reikia pasirinkti vieną iš dviejų, pražūtingą karą, ar demokratinį progresą, kiekvieno pareiga reikšti savo mintį, kad vyriausybės gerai žinotų, ko visuomenė pageidauja. Ypač tai reikia padaryti tiems, kurie geriausiai supranta to reikšmę.

RASYTOJAS O'NEILL SERGA

Nedideliame Massachusetts mieste, Salene, guli ligoninėje žymus amerikietis dramaturgas Eugene O'Neill. Sakoma, jis rimtai serga.

Rašytojas uždraudė savo gydytojui pasakyti spaudos korespondentams, kokia liga jis serga.

Bet gydytojas Frederick B. Mayo visgi neiškentė ir pasakė: dramaturgas susižeidė koją ties klupsčiu; sakoma, perskeltas kojos kaulas.

Gydytojas tikisi, jog dramaturgas O'Neill pasveiks.

RUSIJOS BOLŠEVIKAI IR AMERIKONISKOS AVYS

(Feljetonas)

Čia aš jums papasakosiu vieną labai juokingą, bet liūdną istoriją. Ji man prasidėjo vieno gydytojo kabinete. Jei netingite, pasiklausykite.

Sėdžiu aš ten ir laikiu savo kaleinos. Prieš mano akis guli didžiulė stirta senų žurnalo "Life" numerių. Nežinau, iš didelio nuobodulio, ar iš nesuvaldomo žingeidumo, ar kitos kokios piktos pagundos kutinama, pasiėmiau vieną ir pradėjau vartyti. Tuoj į akį įkrito ant vieno puslapio keletas paveikslų. Vienas paveikslas pavaizduoja platų lauką. Jame matosi keletas pastipusių avių groblų. Man ant širdies pasidarė negera...

Leidžiu akis prie kito paveikslė. Jis parodo toje pačioje pustynėje nedidelę šetrą. Sako: Čia neseniai buvo didelė avių farma, o dabar tuščia ir apleista. Su tuo farmeriu buvęs toks atsitikimas. Jis turėjo didelę, gražią farmą su 1,700 avių. Vieną baisią dieną ar savaitę ėmė ir pástipo šešiolika šimtų jo avių. Likusįjį šimtą jis pardavė dėl "koselienos" ir pabėgo į miestą, keikdamas farmą, avis ir savo likimą.

Trečiame paveiksle pastebiu dvi avis. Viena jau guli nebegyva, didelė, išsiptusi, o kita, jos draugė, skaniai sau ėda didelę žolę, nė minutelės nepagalvodama, kad už valandos kitos ir ji išsiptusiu pilvu jau gulės nebegyva šalia savo draugės...

Pradedu skaityti, ką ten žmogus rašo, kokią kvarabą galėjo atsitikti su tomis nelaimingomis avimis? Straipsnio autorius gasdiną, kad toks pat likimas laukia net viso trečdalis visų Amerikos avių! Man gi aviena, kaip ir daugeliui amerikonių, labai patinka. Ir beveik visi gydytojai teigia, kad aviena yra viena iš pačių sveikiausių mėsių!

Kas bus, ką darysime, klausiu savęs, kai neteksim viso trečdalis avių? Kelsime revoliuciją. Kaltinsime kapitalizmą. Be skandinos amerikoniškos avienos juk negyvensime!

Tame ir yra visa paslaptis tos baisios pavietrės, kuri baigia naikinti avis visoje eilėje tolimųjų vakarų valstijų, ypač Nevadoje, kur mes dabar atomines bombas sprogdinėjame ir visam pasauliui, o ne vien avims, grąsiname sunaikinimu. Kas nors užsimanė sunakstyti amerikiečius prie revoliucijos ir todėl užleido tikrą pavietrę ant mūsų avių!

O kas gi kitas tai sugalvotų ir padarytų, jeigu ne rusiški bolševikai?

Tą aš sužinojau iš minėto straipsnio autoriaus. Ir buvę šitaip. Prieš beveik dvejus dešimtų metų tie rusai iš Rusijos atvežė, atsiuntė ar padovanojo kam nors iš amerikiečių tam tikros žolės, moksliškai vadinamos "halogetonu", grūdėlių. Tie grūdėliai buvo pasiųsti Nevadoje ar kurioje kitose dykumoje. Lygiai prieš šešioliką metų ten tapo tokių žolių pastebėta jau nemažai. Dabar jų randasi labai daug, ir jos vis dar tebesiplėtoja į kitas valstijas.

Tą žolę labai graži pasižiūrėti ir labai skani valgyti. Žmogus, tiesa, nėra jos dar valges, bet sprendžia pagal tą, kaip avys jos ieško ir ją ėda. Ir užtenka vi-so labo septyneto trumpų valandų, kad jos prisiedus avis užverstų aukštyn kojas.

Tai matote, koki šposą yra iškirtę tie rusiški bolševikai mūsų avims. Neaišku tik tas, kodėl jie pasirinko avis, o ne pradėjo Ameriką naikinti nuo arklių, karvių arbe kiaulių?

Minėtos korespondencijos autorius taipgi neatsako ir tą klausimą, kodėl nesigirdėt, kad nuo tos piktos "halogeton" mirtų avys Rusijoje? Juk jeigu tie bolševikai nepasigailėjo net mums jos nemažai padovanoti, tai aišku, kad jie jos turi gana daug. Iš to tegali būti viena išvada: Jau seniai turėjo išstiepti visos rusų avys. Bet kiek mums žinoma, Kaukaze ir kitur avių auginama labai daug. Lietuvoje avys irgi gražiai auga.

Vadinasi, arba tos žolės Rusijoje nesiranda ir ko-

respondentas pridėjo Rusiją tik pakurstymui amerikiečių prieš rusus, arba ten nenuodinga ir avių ne naikina. Tuo būdu ji tik čia pasidarė nuodinga. Ją tokia padarė mūsų žemė. Tai kam kaltinti Rusijos žemę ir bolševikus?

Beje, būčiau pamiršęs dar vieną keistą šios "piktos" žolės ypatybę. Ji esanti labai kultūringa, labai inteligentiška. Korespondentas sako; kad ji neauga, nelenda ten, kur pilna kitų žolių. Avių ganyklose ji pasirodo tik tada, kada jos būna visiškai nuganytos, numintos, paverstos pusty-nėmis.

Čia gal reikėtų pasikviesti prelatą Balkūną ar kunigą Prunskį, kad jie mums išvyrozytų šitą stebuklą.

Ar tai tik nebus "dievo" atsiųsta koronė žmonėms, kurie taip begėdiškai apiplėšia, nutrempia, apnuogina tą mūsų gerą žemę, jog joje, apart piktžolių, niekas kitas nebeauga? Gal jie nors sykį savo gyvenime sutiktų nemeluoti ir pripažinti, kad čia kalti yra avių farmų savininkai, o ne Rusija ir jos bolševikai?

Amerikonas

LIAUDIES BALSAS -- DIEVO BALSAS...

ŽMONĖS UŽ TAIKĄ

Yra vienas dienraštis, kurį renka amerikiečių balsus, pareikštus plačiojoje mūsų šalyje. Tuo dienraščiu yra niujorkiškis Daily Worker.

Jo skaitytojai, kurių yra visame krašte, renka iš įvairių miestų laikraščių žmonių balsus, žmonių nuomonę ir siūnia D. W. redakcijai, kuri nuolat juos išspausdina savo skiltyje.

Tie žmonių balsai yra labai įdomūs. Mes čia paduosime kaikiuriuos jų, neseniai išspausdintus.

George T. Hamilton, Čikagoje: "Jei mes būtumėm išleide bilionus dolerių ba-daujantiems kinams maldinti, tai šiandien nereikėtų tokios sumos pinigų leisti kinams žudyti." (Sun-Times.)

Norval Welch, Evansville, Indiana: "Pasaulio žmonės, kolonijaliniai žmonės, yra paragavę karčių kapitalizmo vaisių. Jie sukilo prieš kapitalizmą, na, o Amerika vadovauja likusiems kapitalistiniams kraštams tai revoliucijai slopinti." (Sunday Courier & Press.)

Mrs. C. H. Spencer, Seymour, Indiana: "Žmonės, sujudę dėl nepasėkmių Korėjoje, mato, kad, jei mūsų vyriausybės politika nebus pakeista, tai prieš mus atsisistos daug didesnis ir naikintantesnis karas." (Louisville Courier Journal.)

Mrs. C. W. Brown, Mankato, Kansas: "Prisipažinkime, jog esame Korėjoje nugalėti; grąžinkime mūsų vyrus namo ir liaukimės žudę juos kituose kraštuose." (Kansas City Star.)

James M. Youngdale, Minnesoto: "Pataikaudami reakcingiausiems politiniams elementams, mes kuriame didžiausią karo mašiną Europoje, kuri gali palaužti ekonominį atsistatymą ir padidinti vargą žmonėse." (Farmers Union Herald.)

C. A. Rathburn, Orongo, Missouri: "Jeigu tūli amerikiečiai perkasi nuosavybes kituose kraštuose, tai tegu jie patys ir apsaugo."

ja jas; tegu nesitiki, kad mūsų jauni vyrai atiduotų savo gyvybes už tai, kas jų nepaliečia." (Kansas City Star.)

John Dougherty, Jr., Bethel, Missouri: "Rusija, vadovaujanti komunistų šalis, yra tvirtesnė, negu kada nors ji buvo. Ar tai gali būti dėl to, kad josios žmonės myli savo gyvenimo santvarką ir vyriausybę, panašiai, kaip mes patys savo? Ar nebū-tų geriau ir pigiau, jei mes stengtumės suprasti komunizmą ir gyventi su juo kaimyniškai?" (Kansas City Star.)

Mrs. Rose Contrino, Paterson, N. J.: "Baimė negali man, kaip motinai, užčiaipti lūpas. Mane gasdina militarizacija mūsų jaunimo..." (Morning Call.)

Mrs. Alice Sonberg, Newark, N. J.: "Pavojus amerikiečiams laisvėms yra čia pat, namie, o ne Vakarų Europoje bei Azijoje." (Newark News.)

Columbus, Ohio. —32-roji Ohio valstijos protestantų ministerių konvencija pasisakė prieš verstina- emimą kariuomenės 18-ko metų amžiaus jaunūlį, taipgi prieš verstina visuotinę militarinę treniravi-mą.

Kiek permokėsime už anglis

Amerikos žmonės permokės už anglį 140 milijonų dolerių. Kiek anglies kasyklų savininkai pridės prie angliakasių algų, tiek jie nori surinkti iš anglies pirkėjų.

Kainų administratorius Di-Salle sutiko, kad minkštosios anglies operatoriai gali pakelti kainas po 25 centus už toną, o antracito savininkai—po 90 centų už toną.

MASINĖ SAUZUDYSTĖ

TOKIO, Japonija. —Jamaši apskrityj nusižudė farmers, jo žmona ir septyni jų vaikai, kuomet daktaras surado, kad jų vyriausias sūnus yra raupsuotas.

Bethune, Francija. —Du jų sprogimas anghakasyk-loje užmušė 11 mainierių.

LITERATŪRA IR Menas

Aras ir gyvatė

Iš J. Polonskio

Tarpe kalnų, didingai pakilusių,
Kur tik pušys žaliuoja, linguodamos,
Tupi aras ant skardžiaus pasvirusio.

Štai jis mato: gyvatę, vingiuodamos,
Iš pakrausio iššliaužia ir dairosi,—
Lyg sidabro skrandis ji apsidengė—
Ir ant saulės tik mirga, tik mainosi...

Aro akys puikybė užsidegė,
Nesusi valdė, į ją ją žiūrėdamas...
—Peraukštai tu, gyvate, pasirengi!
Bent neverktum paskui, begailėda—
mos!...

Mandagiai jam gyvatė patėmijo:
—Jau seniai iš pakrausio stebėdama,
Padangėse tave aš užtėmėjau,
Tavo drąsa, galybė mylėdama...

Negrasyk taip piktai, mano brangusai,—
Į naktį vely imk man' galinguosius,—
Tu nunešk man, kur debesys rangosi,
Iš žvaigždynų, į erdves žavingasias.

Suspindėjo akelės gyvatiškos,
Liepsnelė apgaulinga žerėdamos,—
Jis jau skrenda į žydrės visatiškas,—
Prie širdies jis ją glaudžia, gėrėdamos.

Per aukštybes jie skrieja pusėtinai...
Už juodų debesų štai jau spraudžiasi...
Blizga akys gyvatės, mirgėdamos,—
Po sparnu jam baimingai ji glaudžiasi.

Sparnus šiauria audružė griausmingoji.
Sužaibavo, subeldė pašėlusiai...
Aras girdi jos kalbą jausmingą...
Tiktai šnypst—jau širdin jam įgėlusii...

Akys arui, kaip dūmai, apsidengė,—
Krito aras nuo skausmo įkirusio...
O gyvatė užlindo, užsidengė—
Užu skardžiaus pakrausio pasvirusio.

Jonas Kaškaitis

Vargo pelė

Dulkia lietus, šalta, vėjas,—
Nesmagu, laukan išėjus!
Ritas debesys kūliais—
Gal žiemužė tuoj užeis...

Vakaras rudens atėjo,
Įkiriai taip užia vėjai!
Žmonės skubinas greičiau,
Brukas, stumias, kur stačiau.

Susigūžė ir apniukė,
Ar tau vyras ar seniukė:
Šauda tik akim piktai,—
Pasisaugok—nematai?

Grūdas, stumdosi saumyliai,
Pyška tik automobiliai,
Plerpia, taškosi dumblais,
Dvokia tau visais galais...

Sermėgėlė apsisupęs,
Perkareš, sukančės lūpas,
Sliuogia vaikas apskriai,—
Mat, miklučiai jo nariai.

Per pečius parišęs maišą,
Laikraščius panosin kaisio,—
Siūlo, lenda į akis—
Tau naujienas pasakys.

Laikraščius vėrdais vadina—
(Matėt jūs tokį vaikiną):
—Mister, prašom, gazata!
Štai šita, o va kita!

O piršteliai jam sustingę,—
Žvilktelėjau jį domingai:
—Esama tavęs, Kaziuk...
Ei, žiūrėk, tik nepargriuk.

Tai Kaziukas—pažinau jį—
Našlaitukas, nieko naujo:
Tėvą užmušė antai
Fabrike anam, matai...

Teko būt pas juos ne kartą,
Atmenu a šir dabar da:
Jie lindėjo tad rūsy,—
Skurdžių daug tokių rasi...

Našlė su penkiais paliko
Tėvas, žuvęs be skatiko.
Vargas, nors tu žemėn lysk!
Nėr pagalbos, nors tu plyšk!

Vedė mažučius Marytė
I auklėtuve iš ryto,
O pati su Kaziuku—

Skulėn skubinos abu.

Iš mokyklos jis parėjęs,
Laikraščių tarbon pridėjęs,
Dūlina gatvių kraštais,—
Ir vaišina jus raštais...

—Kaip tau einasi, Kazeli?
Tu gi sušlapai, vaikeli!
—Dėkui, dėde, da krutu,—
Kad pirkeji tik būty.

—Tai smarkus tu man vaikas:
Dirbi sau, kruti, vadinasi.
Kaip motutė, ar sveika?
—Ak, sveikumo tai sveika,—

Bet mum numirė Julytė,
Buvo ai gera mergytė!
O Petriukas viduriais—
Vis jis skundžias—gal praeis...

Patylėjęs kiek, vėl tarė:
—Tai sudieu, dėdžiuk: sus'darė
Darbo ant pečių man daug,
Pirk gazieta, nebelaik.

Pinigą vikriai sugriebęs,
Gazietas paglemžęs riebias,
Nėrė jis minion greičiau,—
Tiek aš jį ir temačiau...

Nus'bodo man ir belakstyt,
Tų įkirių kalbų klausyt,—
O darbo vis kaip nėr, taip nėr,
Bedarbių gaujos vis tebėr...

Nuvargęs visas ir niūrus,
Ejau į tuos rudus mūrus,—
Perdėtiniam lindau akys'
Ir troškau, ar nepasakys:

—Ateik rytoj, bernel, darban,—
Bet kur tau? darbo nėr ir gan...
Nors mirk badu ar vok, ar ką:
Tai tau pasiutusi tvarka!

Nuvargęs, kiūtinau tingiai,—
Štai iš mokyklos gan staigiai
Pasipylė tūkstantis vaikų:
Klyšoja, bėga—net klaiku...

Gi žiūriu—ir Kazys čia jau:
Skubiai prie jojo priejau!
Uždėčiau ranka ant peties:
—Tai kur taip skubini išties?

Žingsniavome dabar abu,
Jis sakė—jam namo skubu.
—O kur sesutė palikai?
—O, jos kitiški laikai.

Ir mokytojai jos kiti,
Tai ji vėliau pareis pati.
Besikalbėdami abu,
Štai ir priėjom prie namų.

Kaziukas valgytų pietų,
Kad tik viduj ką atrastu:
Mamos, mat, išėita darban,—
Tai nors tu mirk, bėda ir gan!

Kraitelėj trylika centų
Atradęs, smuko pirkt pietų—
Ir tuoj parsinešė plutos,
Storai muštarda apteptos.

Raikytos dvokiančios dešros,
Matyt ištolo—negeros.
Sušveitęs visa, kaip matai,
Mokyklon nuduzgė tatai...

Skaudu ir liūdna net žiūrėt...
Ir kaip jis galį išturėt
Vargelį iš mažų dienų?
Tokia buitis ne jų vieny:

Tokių vargšelių yr visur—
Šiame mieste ir kur kitur.
Net širdį skauda, kai matai,
Kaip viskas dedasi suktai:

Kaip darbininkai slėgiami,
Nepasiklovę savimi,
Dykūnams moka sukupstyt
Gerybių kálnus... Ei, katyt,—

Kasyklos, ūkiai, fabrikai—
Jų visa,— neapsirikai...
O tau gi kas? Skurdu, tamsu,
Sugrubė rankos... Iš tiesų—

Ir galvai vietos nėr priglaust,
Ramaus kampelio—ir kuklaus.
Tik vieną išeitį matau:
Kada pritrūks kantrybės tau—

Ir jungą amžių numesi,
Išauš gadynė tau šviesi.

Jonas Kaškaitis

SAULĖTOSIOS ARMĖNIJOS MENAS

G. OVANESIANAS

Neseniai Erevanėje pasibaigė liaudies kūrybos ir meninės saviveiklos olimpiada, skirta respublikos 30 metų sukakčiai. Olimpiada ryškiai pademonstravo liaudies talentų suklestėjimą. Joje dalyvavo daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių.

Kalnų gyvulininkystės darbuotojai, Ararato slėnio vynuogių ir medvilnės auginytojai, Sevano baseino artojai, Zangezuro kalnakasiai, Erevanės ir Leninakano darbininkai, mokytojai ir moksleiviai padainavo savo naujas dainas. Jie dainavo apie laisvo darbo džiaugsmą, apie laimingą ir pasiturimą gyvenimą.

Neseniai įvyko Armėnijos meno dekada. Ši kūrybinė profesionalinio meno meistrų atskaita—tai lenininės-stalininės nacionalinės politikos triumfo demonstracija. Armėnų tauta, darnioje broliškųjų TSRS tautų šeimoje statanti komunizmą, sukūrė savo aukštą muzikinę ir choreografinę kultūrą, sėkmingai vysto teatro meną, auklėja talentingus dailininkus ir skulptorius, kompozitorius ir muzikantus, artistus ir režisierius.

Respublikoje darbuojasi grupė talentingų kompozitorių: A. Ter-Gevondian, A. Stepanian, G. Egiazarian, K. Zakarian, G. Čebotarian, A. Satian, M. Mazmanian. Visai neseniai armėnų kompozitorių eilės papildė jaunimas: A. Arutunian, A. Babadžanian, E. Mirzajan, A. Chudojan, E. Bagdasarian, E. Oganessian, L. Sarjan. Besivystančiai armėnų muzikinei kultūrai teisingai kryptį davė VPK CK istorinis nutarimas dėl V. Muradeli operos "Didžioji draugystė" ir Armėnijos KP CK nutarimas muzikos ir meno klausimais. Praėjusiais jubiliejiniais metais buvo sukurta 150 muzikos veikalų.

Kompozitoriams aktyviai bendradarbiaujant su libretininkais, režisieriais ir Tarybų Sąjungos miestuose parodė, kad šie kolektyvai eina teisingu keliu, savo veiklos pagrindu padėję liaudies kūrybos ir tarybinių autorių geriausiųjų kūrinių propagavimą.

Iki šikuriant tarybų valdžiai, Armėnijoje buvo tik keletas dailininkų—profesionalų. Dabartinio metu jų yra keli šimtai. Tarybų Armėnijos tapytojais, grafikai, skulptoriais ne vieną kartą dalyvavo tarptautinėse ir visos Sąjungos parodose. Stalinine premija apdovanoti seniausiojo armėnų dailininko M. Sarjano ir dailininko D. Nalbandiano kūriniai. Respublika didžiuojasi tokiais meistrais, kaip M. Abegianas, E. Isabekianas, G. Giurdžianas, A. Kodžojanas, S. Tarianas, Ch. Esajan, O. Zardarianas; tokiais skulptoriais, kaip A. Sarkisianas, S. Stepanian. Respublikos jubiliejui surengtoje parodoje buvo išstatyta per 300 eksponatų. Tai didelės kompozicinės drobės ir peizažai, portretai ir natūrmortai, skulptūros ir baretjefai, grafikos darbai.

Tarybų Armėnijos meno darbuotojų eilės nuolat gausėja. Erevanėje veikia teatro ir dailės institutai, konservatorija, choreografijos ir dailės mokykla, 5 muzikos mokyklos. Respublikoje 19 mokslo įstaigų ruošia meno meistrų kadrus.

Iki šikuriant tarybų valdžiai, Armėnijoje, nepaisant kelių šimtų metų savojo teatro istorijos, nuolatinio dramos kolektyvo neturėjo. Buvo tik mėgėjų grupės, kurios dažniausiai vaidino ne savo tėvynėje. Bet jau 1921 metais Erevanėje buvo atidarytas pirmasis stacionarinis teatras—dabar Sundukiano vardo Dramos teatras. Po kelerių metų buvo atidarytas vaikų teatras, paskiau Operos ir baleto teatras, Rusų dramos teatras ir Muzikinės komedijos teatras. Šiuo metu vien tik respublikos sostinėje veikia 18 profesionalinių teatrų.

Teatrų repertuarą sudaro tarybinių autorių, rusų, armėnų ir Vakarų Europos klasikų pjesės. Armėnų dramaturgai sukūrė pjeses apie pirmųjų penkmečių metus, apie armėnų tautos dalyvavimą Didžiajame Tėvynės kare, apie pirmuosius pokario metus. VPK CK nutarimas "Dėl dramos teatrų repertuaro ir dėl priemonių jam pagerinti" nurodė keltus rimtiems dramaturgų ir dramos teatrų darbo trūkumams pašalinti, nustatė kryptį repertuarui iš pagrindų pertvarkyti ir programą teatro menui toliau vystyti.

Teatrų atsigręžimas į tarybinės tikrovės temas, mūsų laikų žmonių paveikslų kūrimo darbas nepaprastai praturtino teatrinį gyvenimą, padėjo augti armėnų teatrinio kolektyvų meistriškumui.

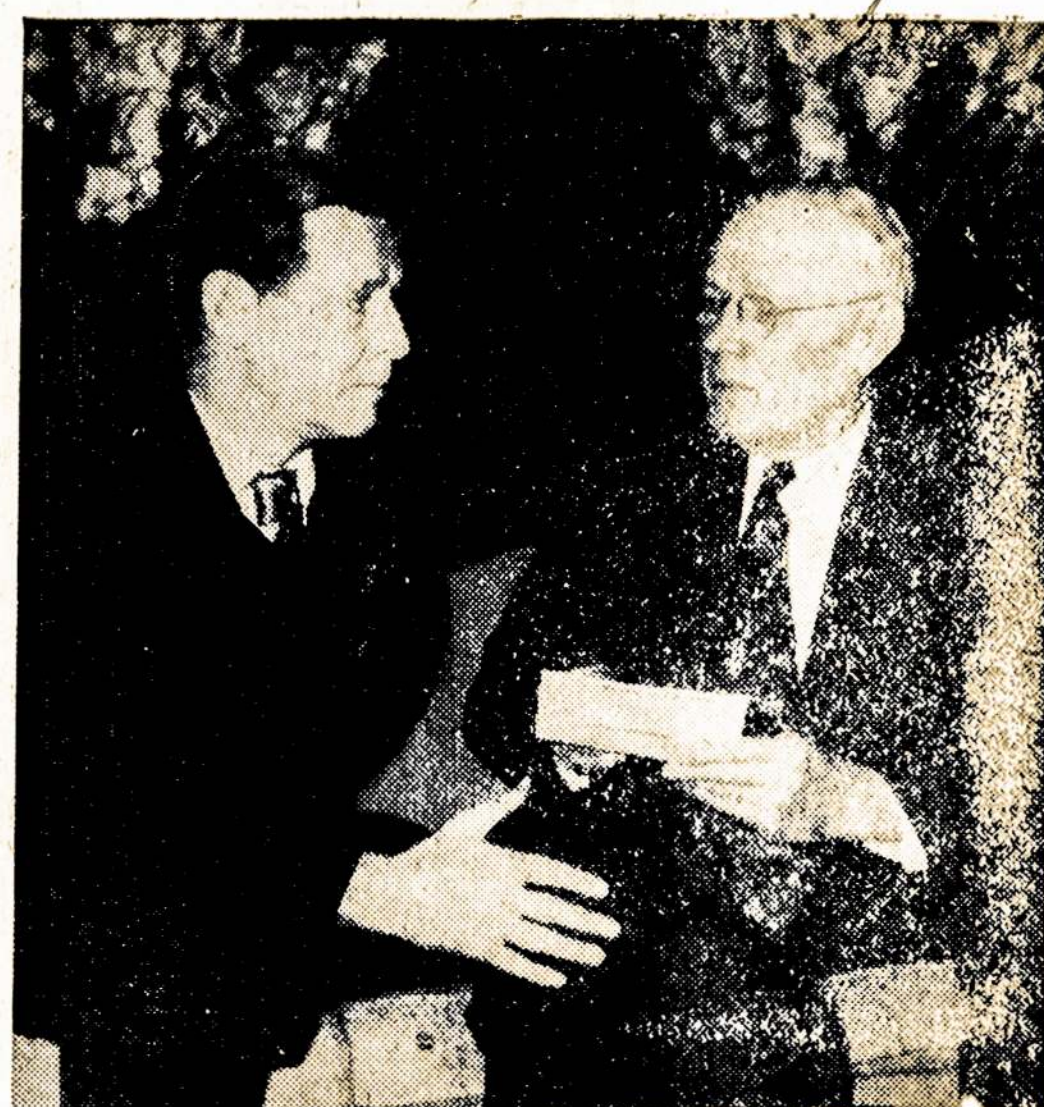
Tarybų Armėnijos 30 metų sukaktį visi respublikos miestų ir rajonų teatrai atžymėjo naujomis Armėnijos dramaturgų pjesėmis. Žiūrovams buvo parodyta G. Boriano ir P. Kaplaniano pjesė "Nuostabus lobis"—apie kilnų Tarybų Armėnijos geologų darbą; M. Ovčnikovo "Drįsimas"—apie Armėnijos mokslinekus ir kolūkiečius—gyvulių augintojus; M. Camaniano "Mūsų brangieji svečiai"—apie Armėnijos elektrifikavimo novatorių; P. Kaplaniano "Liaudies mokytojas"—apie garbingą tarybinio mokytojo darbą; Z. Akopiano ir J. Volčeko "Statytojai"—apie architektų—Armėnijos agro-miestų statytojų gyvenimą ir darbą; T. Achumiano "Gyvenimas kaip daina." G. Jagdžiano "Pavydėtinas likimas." G. Bagraziano "Gyvenimas diktuoja." Muzikinės komedijos teatras paruošė nusipelnusio meno veikėjo A. Aivaziano operetės nūdiene tema "Isisėnėjusi liga" premjerą.

Kyla teatrų kadry meistriškumas. Šiuo metu respublikos teatruose dirba 14 Stalininės premijos laureatų, 35 Armėnijos TSR liaudies artistai, 94 nusipelnę respublikos meno veikėjai.

Puikus armėnų liaudies dainų ir šokių, tarybinių kompozitorių ir klasikos propaguotojas yra Armėnijos filharmonija. Armėnijos liaudies dainų ir šokių ansamblis, kurio meno vadovas T. Altunian, neseniai apdovanotas Stalinine premija, estradinis orkestras, liaudies instrumentų ansambliai, solistai turi didžiausią pasisekimą respublikos darbo žmonių tarpe. Gastrolės respublikoje ir Tarybų Sąjungos miestuose parodė, kad šie kolektyvai eina teisingu keliu, savo veiklos pagrindu padėję liaudies kūrybos ir tarybinių autorių geriausiųjų kūrinių propagavimą.

Iki šikuriant tarybų valdžiai, Armėnijoje buvo tik keletas dailininkų—profesionalų. Dabartinio metu jų yra keli šimtai. Tarybų Armėnijos tapytojais, grafikai, skulptoriais ne vieną kartą dalyvavo tarptautinėse ir visos Sąjungos parodose. Stalinine premija apdovanoti seniausiojo armėnų dailininko M. Sarjano ir dailininko D. Nalbandiano kūriniai. Respublika didžiuojasi tokiais meistrais, kaip M. Abegianas, E. Isabekianas, G. Giurdžianas, A. Kodžojanas, S. Tarianas, Ch. Esajan, O. Zardarianas; tokiais skulptoriais, kaip A. Sarkisianas, S. Stepanian. Respublikos jubiliejui surengtoje parodoje buvo išstatyta per 300 eksponatų. Tai didelės kompozicinės drobės ir peizažai, portretai ir natūrmortai, skulptūros ir baretjefai, grafikos darbai.

Tarybų Armėnijos meno darbuotojų eilės nuolat gausėja. Erevanėje veikia teatro ir dailės institutai, konservatorija, choreografijos ir dailės mokykla, 5 muzikos mokyklos. Respublikoje 19 mokslo įstaigų ruošia meno meistrų kadrus.

Amerikos darbo sekretorius Maurice J. Tobin (kairėje) šnekasi su Amerikos Darbo Federacijos prezidentu William Green. Kai Greenui pranešė, kad tapo paskelbtas algų užšaldymas, jis pasakė: "Užšaldymas vienpusiškasis ir neteisingas."

ŠYP SENOS

Nepavydi Garbės

Ilgis: — Petras mielai atiduoda savo moteriai kreditą už tai, kuo jisai dabar yra.

Trumpis: — Tai retas atsitikimas, kad vyras atiduotų moteriai kreditą už jos pastangas. O ka gi jo moteris iš jo padarė?

Ilgis: — Nubankrūti jo.

Svarbi Priežastis

Jonas: — Kodėl tu, Juozai, visuomet valgai tuose restoranuose, kur muzika griežia?

Juozas: — Todėl, kad kai valgis esti blogas, tai muzika pagelbsti man užmiršti valgį, o kai muzika bloga, tai valgis pagelbsti užmiršti muziką.

Gal ir Gerai Būtų...

Anglas poetas S. T. Coleridge yra sekamai išsitaręs apie netikusius dainininkus: "Gulbės gieda pirm numiriant; — būty visai nebloga, jei tūli dainuotojai numirtų pirm dainuotiant."

Ne Imigrantas

Tūlas detektyvas, pilnas pasiryžimo apsaugoti šią šalį nuo "negerų" svetimsalių, sustabdė gatvėje vieną skirtingos išvaizdos vyrą ir užklauzė:

"Kada ir kokiū būdu tu į šią šalį atvykai?"

Užklaustasis atsakė: "Mister, aš esu grynakraujis sioux tautos indėnas, aš čionai gimiau. O kaip gi tu šičionai patekai?"

Senovinis posakis

Vargai tai geriausiai mūsų mokytojai; pro ašarą žmogus gali matyti toliau negu pro teleskopą.

Jeigu privalai ka nors paskolinti, tai skolink savo pinigų, bet niekad neskolink savo gerą vardą.

Bulwer

"Demokratiškai" sakant Giliuokingas vyriškis: Tas, kuris "padaro" daugiau pinigų negu jo moteris sušpėja išleisti.

Giliuokinga moteriškė: Ta, kuriai pasiseka tokį vyrą sau susirasti.

Surinko J. Barkus

Milano. — Italijos žandarai giriasi radę naujus komunistų ginklų sandėlius. — Policija pati prikausiojo tų ginklų, — sako komunistai.

Rašytojų klasikų kūrinių leidimas Lietuvoje

Prof. K. KORSAKAS

Tarybinė kultūra siekia iš praėjusių laikų kultūros perimti visa, kas joje yra vertingiausia bei pažangiausia, kas padėjo liaudžiai jai kovojant už šviesesnį, laimingesnį gyvenimą. Šioji tarybinė pažinčia ir praeities kultūrą ypačiai ryškiai pasireiškia panaudojant literatūrinį palikimą.

Tarybų Lietuvoje milžiniškas dėmesys skiriamas lietuvių literatūros klasikų geriausiųjų veikalų pakartotiniam leidimui. Šie veikalai plačiai studijuojami Lietuvos vidurinėse ir aukštesiose mokyklose; jiems taip pat yra didžiulė Lietuvos skaitytojų paklausa.

Liaudies yra didžiai mylimas didysis lietuvių poetas K. Donelaičius, jo raštai buvo išleisti pasibaigus karui 1945 metais. Dabar baigiamas spausdinti naujas jo raštų leidinys, apsupintas atitinkama įžanga, kurią paruošė Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Literatūros institutas, taip pat paaiškinimais bei žodynu. Neseniai dešimties tūkstančių tiražu buvo išleistas K. Donelaičio kūrinių jauniesiems skaitytojams — „Lakštingala“, su puikomis iliustracijomis.

Tiktai tarybinės santvarkos sąlygomis K. Donelaičio kūryba pasidarė plačiai žinoma kitoms tautoms. Dar karo metu poema „Metai“ buvo išversta poeto D. Brodskio ir rusų kalba ir išleista Maskvoje. Dabar šis vertimas, papildytas K. Donelaičio pasakėčių vertimu, naujai išleistas Maskvoje ir Vilniuje. Žymusis ukrainiečių poetas P. Tičina baigia versti poemą „Metai“ į ukrainiečių kalbą, o poetas J. Sudrabkalnas verčia ją į latvių kalbą.

Tarybų Lietuvoje pirmąkart atskiru leidiniu buvo išleistas žymusis D. Poškos kūrinių „Zemaitių ir Lietuvos muzikas“. Leidinį paruošė A. Žirgulis, kuris šalia senosios transkripcijos pateikia poemos tekstą ir naują transkripciją, o įžanginiame straipsnyje išsklaidė aikštėn pažangią šio kūrinio reikšmę lietuvių literatūroje. D. Poškos „Muzikas“ pernai pirmąkart buvo išverstas į rusų kalbą ir susilaukė aukšto tarybinės kritikos įvertinimo.

Ypatingo dėmesio Tarybų Lietuvoje skiriama žymiajam XIX šimtmečio vidurio lietuviškosios poezijos kūriniui — A. Baranauko „Anykščių šileliui“. Ši poema 1949 metais buvo naujai išleista su A. Venclovos įžanga bei plačiais paaiškinimais, meniskai knyga apipavidalino dailininkas P. Rauduvė. Tarybų Lietuvos dešimtmečio proga poema „Anykščių šilelis“ buvo išleista rusų kalba prašmatniu leidiniu. Poemą vertė žymusis tarybinis poetas N. Tichonovas. Iš XIX šimtmečio vidurio lietuvių literatūros reikia dar pažymėti M. Valančiaus kūrinių „Palangos Juzė“, išleista 1947 metais 10 tūkstančių egzempliorių tiražu, taip pat S. Daukanto „Zemaičių pasakas“, naujai išleistas tokiu pat tiražu.

Dar platesniu mastu Tarybų Lietuvoje leidžiami XIX šimtmečio antrosios pusės bei XX šimtmečio lietuvių rašytojų kūrinių. Lietuvių tautos pamėgtosios rašytojos Žemaitės kūrinių pokariniais

metais buvo išleisti didesniu kiekiu, negu per visą ligšiolinį laiko tarpą. Jau 1946 metų pradžioje 15 tūkstančių tiražu buvo išleisti Žemaitės „Rinktiniai kūrinių“. Netrukus pradėta leisti visi Žemaitės raštai. Tame Žemaitės raštų rinkinyje išspausdinta eilė naujų rašytojų kūrinių, kurie plačiai nebuvo žinomi ar buržuazinės santvarkos sąlygomis negalėjo būti paskelbti. Iš viso per pokarinius metus Tarybų Lietuvoje išleista daugiau kaip 100,000 egzempliorių Žemaitės kūrinių.

Pokariniais metais Žemaitės kūryba labai paplito ir visoje Tarybų Sąjungoje. 1947 metais Maskvoje išėjo didelis jos rinkinių apsakymų rinkinys, kuris susilaukė aukšto skaitytojų įvertinimo. Šiuo metu Maskvoje rušiamasi išleisti Žemaitės kūrinių dvitomis, o vaikų literatūros leidykla Maskvoje 1948 metais išleido rinkinius Žemaitės kūrinių jauniesiems skaitytojams. Neseniai rinktiniui Žemaitės apsakymai pirmąkart buvo išleisti ukrainiečių kalba.

Galima drąsiai tvirtinti, jog per keletą pokarinių metų liaudinė lietuvių rašytoja Žemaitė atsistojė vienon eilėn su žymiausiais tarybinių tautų rašytojais, kurių veikalai skaitomi visoje neaprepiamoje Tarybų Sąjungoje.

Didelio dėmesio susilaukė Tarybų Lietuvoje ir Maironio poezija. Jo eilėraščių rinkinys „Pavasario balsai“ naujai buvo išleistas 1947 metais, o šiuo metu rušiamasi išleisti naują Maironio rinkinių kūrinių rinkinį, į kurį, be jo lyrinio kūrinių, įeis kai kurios poemos bei dramos veikalai.

Maironio kūryba taip pat tiktai tarybinės santvarkos sąlygomis išėjo už Lietuvos ribų ir pasidarė prieinama kitų tautų skaitytojams. 1949 metais Maskvoje buvo išleistas didelis Maironio poezijos rinkinys rusų kalba. Maironio poezijos kūrinių žymiausių tarybinių poetų ir vertėjų buvo aukštai įvertinti.

Kaip ryškų pavyzdį, kuris liudija, su kokia meile Tarybų Lietuvoje žiūrima į lietuvių tautos geriausius literatūrinio palikimo kūrinius, galima nurodyti jubiliejinę lietuviškosios poezijos antologiją rusų kalba, išleista 1950 metais tarybų valdžios Lietuvoje dešimtmečio garbei. Toji puiki, prašmatni išleista didelio formato knyga apima geriausius lietuviškosios poezijos pavyzdžius, pradedant Donelaičiu ir baigiant jaunaisiais tarybiniais poetais. Čia mes randame D. Poškos, A. Strazdo, S. Stankevičiaus, A. Baranauko, A. Vienažindžio, V. Kudirkos, Maironio, J. Mačio-Kekšto, P. Vaičiūno bei kitų praeitųjų laikų žymiausių lietuvių poetų būdingiausius eilėraščius.

Lietuvių poetų kūrinių, tai antologijai parinktų, įvertinimus davė žymiausi tarybiniai poetai: N. Tichonovas, M. Svetlovas, P. Antokolskis, M. Zenkevičius. Toji puiki antologija išleista dideliu tiražu ir išpopuliarins visoje Tarybų Sąjungoje geriausius lietuviškosios poezijos pasiekimus.

Lietuvių klasikų raštų leidimas ryškiai liudija didįjį Tarybų valdžios rūpinimąsi lietuvių tautos kultūros vystymusi.

meitų unijos vadovai, International Ladies Garment Workers unijos vadovai, Hat, Cap and Millinery Workers unijos vadovai?

Iš visų adatos unijų, esančių Niujorke, tik viena, International Fur and Leather Workers unija, vadovaujama progresyvių žmonių, tetarė savo žodį Vokietijos nacių ginklavimo klatusimui. Ši unija tai pasmerkė, šį uniją griežtai prieš nacių ginklavinimą protestuoja. Bet ką gi daro Potofskis, ką daro Dubinskis? Mr. Morris nurodo, kad jie tyli ir tylėjimui pritaria.

M. G.—nis.

18-tas kūdikis, vyras pabėgo
PITTSBURGH. — Mrs. Irma Griser pagimdė aštuoniolikimą eilės kūdikį. Jos vyras Arthuras jau savaitę laiko kai pabėgo.

Washington. — Korporacijos perša aptakusot veik visus amerikiečių pirkliai atliekant pratimus,

SCENINIS AKTORIAUS DARBAS

I. RAPOPORTAS

(Tąsa)

Antruoju to paties veiksmo (griežimo instrumentu) atveju užsibrėžime sau kitą tikslą — griežiam, norėdami išitikinti, ar verta šis instrumentas pirkti. Sutinkamai su nustatytu noru atsirasi kiti prisitaikymai. Kaip instrumentas skamba, jo tembras, išorinė išvaizda ir pn. — štai kas jums šiuo atveju bus svarbu. Pateisinkite taip pat, iš ko, už kiek perkate.

Trečiuoju atveju užsibrėžkite tikslą — ką nors pykinti, įkyrėti savo griežimui. Kažkas jus prašė: „Negriežk, prašau, aš miegošiu arba dirbsiu“, o jūs kažkodėl tyčia griežiate. Ir štai — kas prašė, kodėl jūs norite jam trukdyti, kur visa tai vyksta, — tai jūs turite žinoti, tai turi būti pateisinta.

Atlikime eilę tokių pratimų, kuriais mes tyčia išlaikome nepakeistą pirmąjį uždavinio elementą — veiksmą (ką darau) ir keičiame antrąjį — norą (dėl ko darau), kad iš šių pavyzdžių galėtume ryškiau pajusti trečiojo elemento — prisitaikymo — priklausomybę nuo antrojo — noro; po to imsimės eilės vienas nuo kito skirtingų sceninių veiksmų (siužetų) čia gali būti be galo daug). Pavyzdžiai:

1. Apsirenkite ir susitvarkykite, kad nueitumėte į vakarėlį arba į iškilmingą susirinkimą. (atitinkamas pateisinimas: kur einu, koks vakarėlis arba susirinkimas, ką aš ten darysiu, gal būt, viešai kalbėsiu, ką ten susitiksiu, kuo apsiuvalyti ir t.t.). Vėliau mes jau nebeieškosime pateisinimų. Susitarsime, jog terminas „pateisinkite“ pakankamai suprantamas, ir priverčia mūsų vaizduotę dirbti tam tikra kryptimi, kad jūs pratimų duota tema galėtumėte sukurti gyvos tikrovės paveikslą.

2. Perone laukiate ateinant traukinio. Turi atvažiuoti žmogus, kurį jūs labai mylite ir su kuriuo esate seniai nesimatę.

3. Esate kur nors atėję sužinoti jums labai svarbaus sprendimo, kuris gali pakeisti visą jūsų gyvenimo eigą.

4. Ateinatė pas dantų gydytoją, kad jis ištrauktų skaudantį dantį.

5. Esatė atėję į aerodromą, norėdami pirmą kartą skristi keleiviniu lėktuvu, apžiūrėte mašiną ir lipatė į ją (mašiną galima pasistatyti iš stalo ir kėdžių).

6. Išimkite iš klano raketa, kuri esate pametę ir be kurio negalite įeiti į namus (atsiminkite sceninius santykius: grindys — klanas, klanas dydis, pasiekti jo vidurį sunku, gal būt, įmesti akmenį, galų gale, vis tiek sušlapote kojas ir pn.).

7. Gaudykite musę, kuri jums trukdo dirbti; ji labai vikriai išsisuka ir vėl lenda prie jūsų.

Atsiminkite, kad, atlikdami kiekvieną uždavinį pilnai motyvuodami, veiksmą pateisindami, elgdami paprastai ir deramai rimtai (o ne pamėgdžiodami paprastumą, apie ką mes jau esame kalbėję ir vėliau dar kalbėsime), mes dar turime žinoti, jog veikiamo scenoje, kad aktyvumas, būtent, mūsų veiksmingumas turi kilti atliekant pratimus,

kad pratimas — tai kūrybinis aktas, jog, organiškai sujungiant eilę tokių pratimų į vieną visumą, įkūnijamas scenoje tas ar kitas mūsų sukurtas meninis vaizdas.

Pereisime prie sudėtingesnių pratimų, kuriuose pasikeis uždavinys ir iš anksto pasiūlytieji įvykiai. Pavyzdžiui, tvarkote kambarį, laukdami malonių svečių. Skambutis arba beldimasis (gali būti įsivaizduojamas, o gali būti ir tikras). Išeinatė iš kambario. Pasirodo, laiškas arba telegrama su labai nemaloniomis žiniomis. Reikia skubiai ruošti keliuonę.

Galima nurodyti dar daug tokių veiksmų pavyzdžių; tegul ir vadovas paruosia pamokai šiojią tokią pratimų atsargą, ir patys mokiniai, vadovo prižiūrimi, te sugalvoja temas etudams.

Išidėmėkite, kad tiek ankščiau minėtus, tiek šiuos sudėtingesnius etudus atliekate būna scenoje vienas. Kol kas partnerių scenoje nėra, taigi, nėra nei žodžių, nei pašnekėsių. Visų daugiausia, jei kurio nors etudų metu, kaip išimtis, gali pasigirsti vieno ar kitos sūktelėjimas, garsas, būtinai reikalingas dėl atsiradusių aplinkybių ir dvigubai pateisintinas. Kai pasitaiko labai didelis netikėtumas — išgastis — galima sūktelėti, įeiti jau neišlaikant. Tačiau žodžių, t. y. „monologų“ negali būti. Kai kada šitai nebūna supaprasta, todėl ir tenka perspėti.

Štai, pavyzdžiui, sunkus pratimas. Skaitome laikraštį, užtinkame laimėjimų lentelę. Atstrandame savo numerį (kurį jūs turite užrašę), bet negalite rasti obligacijos; manote, kad esate ją pametę, paskui netikėtai prisiminate, kur buvote ją paslėpę, randate ir linksmai einate atsiami laimėtos sumos. Šiam pratimui būtų teisinga taip pateisinti aplinkybes: jūs neturite pinigų, jūs, pavyzdžiui, studentas, stipendija mėnesio gale išleista, ir staiga jūs išlošėte, be to, laimėtoji suma gali būti gana didelė, tačiau ne ypatingai retai pasitaikanti, ne šimtą tūkstančių, nes tai pateisinti suvaidinti bus labai sunku. Tačiau ir vidutinė suma, kai pinigai labai reikalingi, turi sukelti pakankamai ryškia jūsų reakciją. Aplamai, iš pradžių venkite pratimams sudėtingų ir per daug reikšmingų aplinkybių (pavyzdžiui, artimų žmonių mirtis, susitikimas po dvidešimties metų ir t.t.). Visa turi būti paprasta, visa gali įvykti jums patiems ir visu tuo turi būti lengva jums patiems patikėti. Vėliau, palaipsniui sunkindami uždavinius, mes turėsime susidurti su sunkiausiomis aplinkybėmis, o tuo tarpu kartojame: veikite, remdamiesi savimi ir jums paprasčiausiomis aplinkybėmis. Atkreipkite dėmesį, kad tiek šių, tiek ir sekantių pratimų su partneriu metu jūs pasiliekatė, tuo „kuo esate“. Nereikia vaizduoti savęs nei vyresniais, nei jaunesniais, nei storesniais, nei liesesniais. Jūs esate tokie, kokie jūs esate, su visomis savo savybėmis ir įpročiais, tačiau veikiate duotomis ap-

linkybėmis. Stenkitės ne iš karto, bet palaipsniui paskinti sceninius uždavinius bei aplinkybes ir turėkite galvoje, kad, esant įtikinamiems ir įvairių būdu rastiems pateisinimams, iš pačių nesudėtingiausių temų ir siužetų galima gauti geriausių etudų rezultatus ir, atvirkščiai, dažnai iš anksto sugalvotos sudėtingos temos, kurios atrodo įdomios, bet nebūna pakankamai tikroviškai įgyvendintos, pasidaro neįdomios, mažai įtikinančios ir kas dar blogiau — melagingos.

Numatė atlikti pratimą, kuriame pakinta uždavinys, o tokiu būdu, kaip duotų uždavinių atlikimo išdava ir sceniniai jausmai, atkreipkite ypatingą dėmesį į perėjimą nuo vieno uždavinio prie kito, nuo vienos etudų dalies prie kitos. Čia reikalaujama, kad atliekant pratimą turėtų maksimumą teisingumo, betarpiškumo ir tuo pačiu laiku jausmo nuosaikumo.

Norėdami parodyti, kokia forma reikia skirti uždavinius, paimsime toki pavyzdį. Jūs ruošiatės į teatrą, labai skubate, rengiatės, keletą kartų kažką pamirštatė, grįžtatė, pagaliau, viskas atlikta, paskutinį kartą patikrinkatė, ar viskas tvarkoje rankinuke arba piniginėje, ir staiga pasirodo, kad neturite bilieto. Jūs labai norėjote nueiti į teatrą, laikas eiti, ieškote bilieto, bet negalite jo surasti: laikas praėjo, ieškoti nebereikia, jums tenka pamažu nusirengti, ir staiga atsitiktina, kai jau visai nebeieškote, kažin kur pirštines pirštėte pastebite pametę bilietą, jūs bėgate į teatrą ir bėgdami rengiatės.

Šio pratimo aprašyme (o, tarp kitko, ir kituose) yra kai kurių smulkmenų, kurios yra būtina reikalingos, norint, kad šis pratimas, negalint jo akivaizdžiai parodyti, būtų suprantamas, tačiau kurios pedagoginiu požiūriu yra nukrypimas nuo tiesioginio uždavinio. Čia tenka sustoti. Ką turi nustatyti vadovas su atliekančiu pratimą? Veiksmo vietą, uždavinius ir įvykių pasikeitimą — ruošiatės, rengiatės ir t.t., norėdami

eiti į teatrą, labai įdomų spektaklį, pasirodo, kad neturite bilieto ir imate ieškoti. Nerandate, nusprendiate likti namie, atsitiktina, randate bilietą, paskui einate į teatrą. Štai tokia etudų schema, kurią gautume iš siužetų galima gauti geriausių etudų rezultatus ir, atvirkščiai, dažnai iš anksto sugalvotos sudėtingos temos, kurios atrodo įdomios, bet nebūna pakankamai tikroviškai įgyvendintos, pasidaro neįdomios, mažai įtikinančios ir kas dar blogiau — melagingos.

Numatė atlikti pratimą, kuriame pakinta uždavinys, o tokiu būdu, kaip duotų uždavinių atlikimo išdava ir sceniniai jausmai, atkreipkite ypatingą dėmesį į perėjimą nuo vieno uždavinio prie kito, nuo vienos etudų dalies prie kitos. Čia reikalaujama, kad atliekant pratimą turėtų maksimumą teisingumo, betarpiškumo ir tuo pačiu laiku jausmo nuosaikumo.

Norėdami parodyti, kokia forma reikia skirti uždavinius, paimsime toki pavyzdį. Jūs ruošiatės į teatrą, labai skubate, rengiatės, keletą kartų kažką pamirštatė, grįžtatė, pagaliau, viskas atlikta, paskutinį kartą patikrinkatė, ar viskas tvarkoje rankinuke arba piniginėje, ir staiga pasirodo, kad neturite bilieto. Jūs labai norėjote nueiti į teatrą, laikas eiti, ieškote bilieto, bet negalite jo surasti: laikas praėjo, ieškoti nebereikia, jums tenka pamažu nusirengti, ir staiga atsitiktina, kai jau visai nebeieškote, kažin kur pirštines pirštėte pastebite pametę bilietą, jūs bėgate į teatrą ir bėgdami rengiatės.

Šio pratimo aprašyme (o, tarp kitko, ir kituose) yra kai kurių smulkmenų, kurios yra būtina reikalingos, norint, kad šis pratimas, negalint jo akivaizdžiai parodyti, būtų suprantamas, tačiau kurios pedagoginiu požiūriu yra nukrypimas nuo tiesioginio uždavinio. Čia tenka sustoti. Ką turi nustatyti vadovas su atliekančiu pratimą? Veiksmo vietą, uždavinius ir įvykių pasikeitimą — ruošiatės, rengiatės ir t.t., norėdami

(Tąsa 6-me pusl.)

Isigykite Jono Kaškaicio eilių rinkinį

„PROŠVAISTĖS“

„PROŠVAISTĖSE“ telpa arti 150 Jono Kaškaicio rinkinių eilių ir poemos.

„PROŠVAISTĖSE“ telpa Jono Kaškaicio žymiausi poezijoje kūrinių, sukurti 50 metų bėgyje.

„PROŠVAISTĖSE“ telpa trumpa Jono Kaškaicio biografija ir jo darbų apžvalga.

„PROŠVAISTĖS“ išleistos gražiam popieriui, tai virš 300 puslapių knyga.

Kiekvienas kultūringas žmogus privalo isigyti „Prošvaistes“, jas perskaityti ir laikyti savo knygynėlyje.

„Prošvaisčių“ kaina tik \$1.50.

Knygų platintojai prašomi užsisakyti „Prošvaisčių“ platinimui.

Rašykite ir pinigus siųskite:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

KRYŽKELĖS

(Istorinis Romanas)

(Tęsa)

Atvykęs į tvirtovę persirengė ir užsidėjo šarvus, šalną ir, kaip to reikalavo įstatymai ir riterių garbė, stojo prieš kunigaikštį visoje pažiboje. Priėmė jį kunigaikštis iškilingai, didžiojo pilies menėje, kartu su kunigaikštene, Maskvos pasiuntiniu, didikų, bajorų ir dvariečių akivaizdoje. Riteris pasitempė, išsilygino ir, vienoje rankoje kalavijų nešinas, kitoje laikydamas suvyniotą magistro raštą, dideliais, drąsiais žingsniais ir dzingsėdamas pentiniais, įėjo į menę. Paskui jį sekė du tarnai. Iš karto, lyg šviesos apakintas ar didelio vaizdo parbloktas, lyg krūptelėjo, bet nesustojo. Ties kunigaikščio kojomis gulėję du kurtai pakėlė galvas, suurgė ir lyg norėję jį puliti, bet riteris jų it nepastebėjo. Tokiu pat žingsniu priėjo prie sosto, kuriame sėdėjo aukštuose krėsluose kunigaikštis Vytautas, kunigaikštienė Ona ir kiek žemiau jų duktė, kunigaikštė Sofija. Prie kunigaikščio sėdėjo keli Maskvos bajorai su aukštomis sabalų kepurėmis, o šalia kunigaikštienės ir kunigaikštės — bajorų didikų žmonos ir dukterys. Iš abiejų pusių sosto stovėjo daug bajorų, dvariečių ir keletas kryžiuočių ir svetimųšalių riterių.

Riteris Griežė, be kunigaikščio, rodos, daugiau nieko ir nematė. Jis sumušė pentiniais, išsitempė ir, padaręs ranka pagarbos mostą ir žemai nusilenkęs, prabilo:

— Maloningasai viešpatie! Mūsų Marijos Mergelės ordino didysis magistras, kilnūs brolis Konradas Vallenrodas, sveikina tave, šviesiausias kunigaikštį, ir tave, šviesiausias riteris nusilenkęs (su tais žodžiais riteris nusilenkė ir kunigaikštienės pusėn), ir siunčia jum labų dienų ir geriausių linkėjimų...

Čia riteris Griežė metė žvilgsnį į kunigaikštę Sofiją ir už jos krėslą patę Laimą, dabar Margaritą, Knystautaitę. Ji jam tą akimirka pasirodė nežemiško gražumo. O jos žvilgsnis pervėrė jį visą. Bet riteris neišdavė savęs: nė kiek nesumišė ir kalbėjo toliau:

— Mūsų ordino didysis magistras, kilnūs brolis Konradas Vallenrodas, nusitaręs su klastingu tavo broliu, tavo ir mūsų priešu, lenkų karaliumi, kviečia tave, šviesiausias kunigaikštį, atlikti drauge bendrą žygį į Lietuvą, į Jogailos valdomas žemes. Štai tau siunčia jis ir raštą su savo antspaudais. — Ir riteris Griežė žengė du žingsnius prie sosto ir priklausę įteikė kunigaikščiui suvyniotą paigą pergamentą, prie kurio buvo pridėtas ordino antspaudas, pakabinatas ant dviejų ilgų siūlių.

Riteris kalbėjo toliau:

— Kaip pritinka garbingiems rite-

riams, ordinas skelbia Jogailai karą viešai.

Kunigaikštis raštą paėmė ir tuojuo jį perdavė čia pat šaly jo krėslu stovėjusiam bajorui Goštautui.

Riteris Griežė atsistojo, vėl žengė du žingsnius atgal ir kalbėjo toliau:

— Be to, mūsų ordino didysis magistras, kilnūs brolis Konradas Vallenrodas, siunčia jūsų dukrai, šviesiajai kunigaikštėi Sofijai, savo palaimą ir dovanų, — ir riteris Griežė kryptelėjo kairėn ir, nepasijudinęs iš vietos, nusilenkė ir kunigaikštėi. Paskiau perdavė savo kalaviją vienam tarnui, o iš kito — abiem rankom paėmė kunigaikštėi dovaną — paausuotą dėžutę, kurioje buvo gražiausių gintarų eilutė ir auksu diadema galvai papuosti. Vėl, žengęs du žingsnius į priekį, priklausę ir įteikė kunigaikštėi dovaną.

Kunigaikštė maloniai priėmė ir, metusi žvilgsnį į brangias dovanas, perdavė jas Knystautaitėi. Čia vėl riterio akys susitikė su jos akimis, ir jis lyg sumišo...

— O kaip sveikata mano draugo, didžiojo ordino magistro, kilniojo brolio Konrado Vallenrodo? — paklausė kunigaikštis Vytautas.

— Mano viešpats, o tavo, šviesiausias kunigaikštį, draugas ir prietelius, mūsų ordino didysis magistras, kilnūs brolis Konradas Vallenrodas, sveikas ir laikosi labai gerai.

— Narsusis riteri, kaip laimingai jūs keliaavote — ar neištiko kelyje kokia nelaimė? — paklausė kunigaikštienė.

— Šviesiausias kunigaikštienė, aš pasiekiau savo tikslą ir esu laimingas, kad turiu garbę ir laimę stovėti prieš jūsų akis, — atsėvė riteris ir vėl rijo akimis kunigaikštienę.

— Riteri, — plonu balseliu prabilo ir kunigaikštė Sofija, — pasakyk man, kurios dorybės puošia riterio vardą?

Griežė nuleido akis, pagalvojo ir vėl, žiūrėdamas į kunigaikštę, atsakė:

— Narsumas, paklūsumas savo viešpačiui ir drąsa!

Kunigaikštė linkterėjo galva, o kunigaikštis tarė:

— Na, o dabar, riteri, prašau pabūti mano svečiu. Ryt, poryt aš susipažinsiu su didžiojo magistro raštu ir atsakysiu... O dabar... prašau... Štai pas mane vieši aukšti svečiai mano didelio prieteliaus, Maskvos kunigaikščio Dimitro sūnaus Vasyliaus II, pasiuntiniai, garbingi bajorai, — ir kunigaikštis padarė ranka gražų mostą į Maskvos svečius.

Griežė sumušė pentiniais, išsitempė ir įsisiurbė į Maskvos bajorus akimis. Bajorai palenkė jam savo aukštas kepurės ir vėl sėdėjo savo kėdėse.

Torrington, Conn.

Darbai gerai eina

Visos dirbtuvės šiuo laiku dirba gerai. Hendes mašinų pė dirba 40 valandų į savaitę. Daugiausia pertaiso senas mašinas. Bet mokestis mažas. Priima į darbą ir seno amžiaus žmones, kurie nusimano apie mašinų darbus. Bet daugiau nemoka, kaip \$1.10 į valandą. Ir tie darbininkai, kurie seniai čia dirba, teguana po \$1.20 į valandą. Mažai yra tokių, kurie gauna po \$1.40 į valandą.

Bet American Brass išdirbystę pradėjo mažiau dirbti ir paleido iš darbo 65 darbininkus. Bosai sako, kad negauna pakankamai koperio ir breso skrepų. Taipgi sako, kad karinių užsakymų mažai teguana.

Bedarbių padėtis sunki

Kalbėjau si vienu jaunu darbininku, kuris tapo paleistas iš darbo. Jis sako išdirbęs vienoje dirbtuvėje 7 metus ir manęs, kad bus viskas gerai. Apsivedė. Abu su žmona dirbo. Pasirandavojo stubas, už kurią turi mokėti randos \$50 į mėnesį. Taipgi baldai kainuos apie tūkstantį dolerių. Dabar jis paleistas iš darbo,

o jo žmona patapo neščia ir ilgai nebegalės dirbti. O iš bedarbių apdraudęs negalės išsiversti.

Ne vienas darbininkas papuola į tokią padėtį. Daug jaunų vyrų apsigėda, nusiperka stubukes po \$10,000 vertės. Kol abu su žmona dirba, tai esti viskas gerai. Bet kas toliau bus, tai ponas' dzevulis žino.

Tai tokios pas mus natijos nos.

Mūsų ligoniai

Keli lietuviai šiuo metu serga. Juozas Yuršius serga jau kelintas mėnuo. Negali dirbti ir vargiai kada nors galės dirbti.

Tamošius Smulkstis taipgi serga, keletas mėnesių, kaip gulio lovoje. Vargiai ir jis galės kada nors dirbti.

Vincas Raguckas taipgi ilgai serga, bet, girdėjau, taisosi.

Linkiu visiems ligoniams greitai pasveikti.

Laisvės skaitytojas.

Lawrence, Mass.

IVAIRIOS ŽINUTES

Gal niekam nėra taip lengva surinkti parengimų programai skelbimų, kaip policijai. Teko būti policijos parengime vasario 2 d. Gavome programos knygą 100 puslapių. Vienas puslapis kainuoja \$20. Surinko ant programos \$1,680. Jokia organizacija to negali padaryti. Mat, policija kreipėsi pas biznierių, tas mažiausia duoda penkinę. Mat, nenori, kad policija jį kreivai žiūrėtų.

Dvi šeimos, gyvenančios 95 Phillips St., Methuen, buvo priverstos anksti rytą su vaikučiais bėgti laukan, kai pajuto gazo smarvę. W. J. Farnham su 5 vaikučiais buvo nugabentas į ligonbutį. Išsigeibėjo nuo mirties. Visi sveiksta. Patartina einant gulti gerai pečių apžiūrėti, kad viskas tvarkoj būtų.

Lawrence Raudonojo, Kryžiaus skyrius turi sukelti viso \$85,000. Tai pusėtinai didelė suma. Dirbtuvėse irgi kolektojuojama. Darbininkai, ypač antrojo pasaulinio karo veteranai, šaltai jį tai žiūri.

Massachusetts valstijos gubernatorius gavo didelį surpizą. 17 šeimelio demokratų atstovų balsavo su republikanais prieš pakėlimą 12 c. taksų ant gazolino galiono. Gubernatorius buvo nusitaręs važiuoti dviem savaitėm atostogų į Kaliforniją, bet dabar, prakišęs savo sumanymą, atidėjo ir atostogas ant toliau.

Lawrence miesto taryba nubalsavo paskirti \$5,000 sniego nuėmimui. Šita sumą paims iš poll tax. Bus daugiau taksų užkrauta ant nuosavybių. Kur tik bepasisuksi, tai ir taksai. Dabar turi dirbti išsijuosęs dėl taksų.

M. Muzychenko šeimyna turėjo didelį prieuolį nuvykę į Lowell, Mass. 11 mėnesių berniukas buvo pavojingai sužeistas. Visi nuvežti į ligoninę. Kito automobiliaus vairuotojas, sakoma, buvo išsigėres, tai ir įvyko susidūrimas. Policija sako pradedanti nužiūrėti ir greit važiuojančius areštuoti.

Harold Higgin, 48 metų amžiaus darbininkas, prarado dešinę ranką; Champion International kompanijos dirbtuvėje ranka papuolė tarp rėlių ir nutraukė. Kenčia jis didelį skausmą ligoninėje. Tokiuose darbuose turėtų būt geresnė apsauga ir darbininkai atsargesni.

Aldermanas Turisi valo gatves dieną ir naktį. Nuimdinėje sniega. Newbury gatvė dabar nuvaloma. Ji nebuvo valoma gal būtų, kaip Lawrence miestas gyvuoją.

Hartford, Conn.

Nepasitenkinę Korėjos padėtimi

Vietos laikraščiuose vis daugiau ir daugiau balsų pasirodo, kurie reikalauja baigti karą Korėjoje ir grąžinti jaunuolius namo.

Čia paduosime porą pavyzdžių, iš laikraščių paimtų. Atrodo, jis yre labai svarbūs. Jie parodo žmonių nepasitenkinimą Korėjos padėtimi ir karine programa.

Tūlas Harold W. Tillinghast, iš Manchesterio rašo Hartford Times redakcijai: "Prezidentas, jo kabinetas ir Kongreso nariai turi būti armijos avangardu..." Nes jie ir kiti politikieriai kalti dėl karo. Jie suagituoja žmones kariauti. Jaunimas turėtų atiduoti jiems ginklus: lai politikieriai, kurie nori karo, ir kariauja. Paprasti žmonės, ar jie būtų azijiečiai, europiečiai, ar amerikiečiai, neturi palinkimo kariauti.

James I. Tillman iš Plainville rašo: "Jungtinės Tautos pageidautų kariauti iki paskutinio amerikiečio, o Rusija norėtų, kad prezidentas Trumanas išleistų paskutinį dolerį." Buvo sakoma, kad "mes nekariausime ant svetimos žemės, jeigu mes nebusime užpulti." Japonai mes užpuolė ir teisingai kariavome. Bet kodėl dabar kariavame Korėjoje. Mūsų kareiviai Korėjoje visai netoli Kinijos ir Rusijos. Kaip mes užsilaikytume tada, jei Kinijos kareiviai eitų laisvinti žemutinę Kalifornijos ar Long Islando? Todėl turime palikti Aziją azijiečiams, Europą europiečiams, Ameriką amerikiečiams.

Dr. S. Rains Wallace, leitenantas pulkininkas, karinio orlaivyno ekspertas, rašo iš Korėjos, kad jis nepasitenkinęs visa ten padėtimi. Jis sako, kad amerikiečiai gauna skaudžiai ten mušti, nežiurint to, kad jie kontroliuoja orą. Orlaivininkai esą nepasitenkinę ir nei nežino, kodėl jiems Korėjoje reikia kariauti.

Rep.

Miami, Fla.

Šalčiai padarė daug nuostolių

Suburio oras ir mūsų saulėtąjį Floridą — per visą valstiją. Pastaruoju laiku jau negalima per daug pasigirti. Pradedant vasario mėnesį užklupo tikra žiema, St. Augustine prisnigo du colius storio sniego, Tampa, St. Petersburg ir daug kitų miestų per išstis laukus nukrito apie colis storio sniego. Tose vietose temperatūra nusileido iki 26 laipsnių aukščiau nullo.

Apylinkė Okeechobee ežero, Taylor Creek ir Eagle Bay randasi plačios karvių ganyklos. Pradėjus lyti, snigti ir šalti, šimtai karvių, žiemos šalčio ir darganos paliestos, be tinkamų tvartų, arba vietom ganėsi, kur visai nėra jokių tvartų, sukrito viena ant kitos ir padvės nuo šalčio. Reporteriai nutraukė fotografijas ir apskaitliavo iki milijono dolerių padaryta žalos.

Per visą plačią valstiją šalčiai, lietus su snaigėm pridarė aibes nuostolių orinčiam ir kitiems vaisiams ir daržovėms iki šimtų milijonų dolerių, kaip kad paduoda "Miami Herald" ir kiti laikraščiai.

Ant byčių žmonės nebega-lėjo maudytis per kelias dienas, tai ir biznis ten nukrito. Tas pats palietė ir kirpykly bižni, žmonės nesikerpa su tikslu, manydami, kad pagaus šalti, nes ir taip galima pasterbėti, kad labai daug žmonių serga ir kankinasi taip vadinamais šalčiais, tai yra slogom.

Rašant šiuos žodžius vasario 4 d., truputį atšilo, bet rence miestas gyvuoją.

S. Penkauskas

tuoj užstojo smarkus lietus lyti.

Pastaruoju laiku atvažiavo atostogauti laisviečiai P. Slajus iš Chester ir Vaitkus iš Camden, N. J. Apsigyveno pas draugus Paukštaičius.

V. J. Stankus

Los Angeles, Cal.

Didžiausias atvirlaiškis

Mūsų kongresmanas Cecil King gavo bene didžiausią atvirutę (postcard), ant kurios pasirašė net 100 žmonių. Jie reikalauja: "Sugrąžinkite mūsų vaikus gyvus iš Korėjos."

Kongresmanas King sako apverstas laiškais, reikalaujančiais veikti, kad mūsų kariuomenė būtų ištraukta iš Korėjos.

Independent Progressive Party Klubas paskleidė lapelius, kuriuose irgi raginama ištraukti mūsų kariuomenę iš Korėjos.

Nori deportuoti į Lietuvą

Raye Rubin, gimus Lietuvoje, atvežta Amerikon būdama kūdikiu, manė, kad įpilietinta jos tėvų pilietyste. Pasirodo tačiau, kad taip nėra.

Ji dabar areštuota deportavimui į Lietuvą.

Ji yra 50 metų. Jos vyras yra Amerikos pilietis, kuris buvo laivo kapitonas laike karo. Ji pati buvus pirmininke Moterų Skyriaus National Maritime Unijos.

American Committee For Protection of Foreign Born pasiėmė ginti ją.

Čionai laikomi Terminal Saloje — David Hyun, Frank Carlson, Harry Carlisle ir Miriam Stevenson. Jie irgi suimti deportavimui. Areštuoti remiantis McCarran aktu, kaip daugelis kitų. Vietos federalis teisėjas atsisakė juos paleisti, nors visur kitur taip suimti būvų paleisti. Jų byla apeliuota.

Konferencija

Pirmą kovo mėnesio savaitę čia bus konferencija. Vietinis Sveturgimių Teisių Gynimo Komitetas ruošiasi konferencijai, taipgi sako pasiųs atstovą į Washingtoną kovo 27 ir 28 protestui prieš deportavimus. Delegatai atvyks į Washingtoną iš visos šalies didesnių centrų.

Norėjo išgąsdinti

Modeline Lamp Co. įmonėje kilo streikas. Vedant streiklaužius į įmonę, unijos pikietininkai stengėsi juos

Tel. AV. 2-4026

DR. JOHN REPSHIS

(REPSYS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Nedėliomis ir šventadienais:

nuo 10 iki 12 ryto.

495 Columbia Rd.

DORCHESTER, MASS.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Litūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrūošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būnate patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

(Užguosčio Apylinkės)

Šiomis dienomis gavau laišką iš Lietuvos, nuo savo sesutės sūnaus ir dukterų, rašančių, kad abu tėvai po karo mirė. Jie yra našlaičiai, bet prie tarybinės tvarkos mokosi ir nesikundžia likimu. Kadangi tūlos informacijos liečia naują santvarką, tai tas laiško vietas paduodu visuomenės žiniai.

D. M. Šolomskas

Sausio 11 d., 1951 m.
Sejoniškių kaimas

Brangus Dede!

Mes, Pijus Gudeliūnas ir sesutė Ona, rašome jums laišką... Nuo jumis jau negavome nuo pereinamo pavaros laiško, spėjame, kad būsite nerase. Prašau atrašyti ir prisiusiti savo šeimos fotografijas...

Dabar noriu trumpai parašyti apie mūsų gyvenimą. Aš nuo 10 d. spalio, 1950 m. esu kolūketis, nes stojau į kolūkį. Mūsų kolūkis pavadintas: "Naujas gyvenimas". Kolūkis susikūrė 1950 m. spalio 10 d. Mūsų kolūkyje priklauso šie kaimai: Sejoniškių, Butkiškių ir Žiūkščių.

Mūsų apylinkėje iš viso yra keturi kolūkiai: "Naujas gyvenimas", "Nauji Vaitkūnai", "Aukštaitiai", taipgi Nemaitonių, Dugnėlių ir Bendrelių kaimų kolūkis, kurio pavadinimo tikrai nežinau.

I "Naujų Vaitkūnų" kolūkį priklauso Vaitkūnų ir Kogeliškių kaimai. "Aukštaitių" kolūkį sudaro Žvdiškių kaimas ir apylinkės. Užguosčio apylinkėje susikūrė iš viso du kolūkiai: "Ąžuolo" kolūkis, kuriam priklauso Budų, Bunciškių ir Gojaus kaimai. Jūs broli Leonas taip pat priklausote "Ąžuolo" kolūkiui. "Užguosčio" kolūkyje priklauso Užguosčio miestelis, Mockonių kaimas ir buvęs Andriukevičio ir Rajekienės dvarai.

Mes, Vaitkūnų ir Užguosčio apylinkių piliečiai, esame nutarę savo kolūkius kaip galima greičiau sustambinti, kad būtų galima pritaikyti darbe žemės dirbimo techniką ir kad kolūkiai būtų pajėgesni.

Mielas dede, matote, kad praėjusieji 1950 metai mums buvo nepaprastų laimėjimų metai. 1950 metais mes atsisakėme nuo pasenusio ūkininkavimo formos ir įžengėme į naują gyvenimo būdą.

Nuo 1950 metų, gruodžio 22 d., aš esu paskirtas Vaitkūnų apylinkės Klubo-Skai-

tyklos vedėju, todėl esu labai užimtas ir negaliu jums, brangusis dede, plačiau aprašyti...

Pijus Gudeliūnas ir Ona
Sejoniškių kaimas.

Sceninis Aktoriaus Darbas

(Tas nuo 4-to pusl.)

kant bilieto, ir pasitenkinimas, džiaugsmas, jį radus.

Dabar sakysime, kad prapuolė ne teatro bilietas, o geležinkelio bilietas į tolimą ir labai svarbią kelionę. Išvaizduokite, kaip skirsis šiuo atveju jūsų santykiavimas su įvykiais nuo santykiavimo pirmuoju atveju! Antrasis faktas jums daug kartu svarbesnis, rimtesnis ir dėl savo pasekmių reikšmingesnis.

Jeigu pirmuoju atveju buvo nemalonu, tai antruoju atveju gali būti nelaimė. Jeigu pirmuoju atveju įvykiai gali atrodyti nors ir nemalonūs, bet, aplamai, nereikšmingi ir net juokingi, tai antruoju, atvirkščiai, jie, galų gale, bus labai liūdni ir sunkūs.

Toks įvykių vertinimas duos savo atspalvį formai, mūsų sceninių veiksmų pobūdžiui ir nukreips juos į vieną arba į kitą pusę.

GALAS

KRISLAI

(Tas nuo 1-mo pusl.)

Čikagiešis P. J. Puodžiūnas, ketvirtą — clevelandiškas Peter Rogersas, 5-tąją — čikagiešis A. Dočkienė ir C. Stankėvičienė, šeštąją — detroitiešis V. Smalstienė.

Sudėjus kartu, Čikagos vartininkai, jų arti desėtko, gavo daugiausia skaitytojų.

Tai parodo, jog Vilnius tvirtuma yra Čikaga.

O tai labai svarbu, nes Čikagoje yra du kiti dienraščiai. Atsiminkime: greta prumeratorių, Vilnius daug paduodama laikraščių pardavinėjimo standuose.

Sampsonas irgi buvęs pašauktas liudyti

Frank J. Sampson, buvęs Tammanės viršila, dabartinio majoro Impellitteri vyriausias padėjėjas, buvo pašauktas liudyti gaisragesių reikalą tyrinėjančiai džiūrei. Džiūrė tyrinėjanti skundus, kad 27 neseniai paskirti leitenantai gaisragesiai ir tuos laipsnius įsipirkę po \$1,000 kainuojančiais kyšiais.

Paveikslas parodo skaitlingą negrų delegaciją pas Kentucky valstijos gubernatorių Wetherby. Delegacija pribuvo smarkiai užprotestuoti prieš diskriminaciją Kentucky valstijos ligoninėje. Sužeisti negrai negali prisieškauti ligoninių pagalbos, nors jose vietos yra pakankamai ir baltieji žmonės neturi jokios bėdos jų pagalbos susilaukti. Gub. Wetherby priziadėjo jų skundą tuojau iširti.

Pasikalbėjimas su "varijotu" dipuku

Užėjau vienon lietuviškon užėigon. Išgirdo ten buvęs dipukas, kad lietuviškai kalbu, priėjo prie manęs siūlydamas "užfundyti." Ir sako jis: Nors jūs senesni Amerikos lietuviai neapkenčiate dipukų, bet jis esąs geras žmogus ir myli su bile kuom pasikalbėti.

Aš jam atsakau, kad netiesą kalbi. Priešingai, mes mylime su naujais atvykėliais pasikalbėti ir susidraugauti. Sakau, kad nevisi dipukai vieno. Bet gerai žinau, kad yra škaradnų dipukų.

Matyt, kad mano išsireikšimas apie škaradnuosius dipukus jam nepatiko. Jis ėmė šmeisti Sovietų tvarką. Sakė, jei kas jiems nepritarė, tai juos sušaudė. Visus, kurie turėjo nemažiau 30 hektarų žemės, paskelbė buržuais ir sušaudė. O į sibirą tai vežė ir vežė. Užklausa, ar daugiau kaip 5 milijonus išvežė. Jis atsako: čia tai to dūko Mizaros išmislas. Sakau, o, tai tamsta skaitai Laisvę. Dipukas susinervavo ir ėmė mikioti nežinodamas, kaip atsakyti.

Jis pripasakojo ir daugiau visokių nesamonių, apie kurias neapsimoka prisiminti.

Buvo prisiminta ir apie tuos jų piketus. Atsakiau jam, kad tie jų ne kultūriški veiksmai ir šukavimai tik erzina tų apylinkių gyventojus, o Laisvę nepakenkė. Priešingai, dar net sustiprina finansiniais. Nes visi susipratę lietuviai paaukvoja daugiau, kad priešai negalėtų džiaugtis.

Dipukas tai išgirdęs ėmė nervuotis. Sakė, kad vyksias į Čikagą. Paklausiau, ką ten mano nuveikti. Jis sakė, kad ten daugiau lietuvių ir pabėgusių nuo Mizaros. Sakau, na, tai ten rasi Andriulį ir Pruseiką.

Patariau jam nusiplauti ant visados tas atsiveštas iš Lietuvos nuodėmes ir gyventi ramiai, kaip pridera geram žmogui.

V. G.

Kviečiame, prašome!

Visi, mėgstantieji draugiško-šeimyniško pobūdžio pobuvius, esate kviečiami į mūsų rengiamąjį šį sekmadienį, lapkričio 11-tos popietį, Liberty Auditorijos patalpose. Pradžia 3 val. Įėjimas nemokamas.

LLD 1 kuopos nariai prašomi būti talkininkais savo komisiškai, pakviesti į pobuvį savo draugus, kaimynus.

Trumpoje programoje girdėsime dainų, muzikos, recitacijų, įvairumų. Rasis pakankamai laiko pasikalbėti su draugais. O užbaigtuvėmis mūsų kuopietės pavaišins viskuo, kas randama prie gero bufeto.

Pasimatykime Lietuvių Kultūriniam Centre! Jis randasi prie 110th St. ir Atlantic Avenue, Richmond Hill, N. Y. Komisija.

Susivedė

Richard Jurgila, sūnus Jono ir Katrinos Jurgilų, susituokė su Helen Hall vasario 3-čią. Santuokos apeigas atliko St. Thomas bažnyčioje, o šeimyniško pobūdžio puota įvyko jaunųjų tėvų namuose, 94-39 86th Ave., Woodhaven. Dalyvavo apie 70 svečių: giminių, tėvų ir jaunųjų artimieji.

Jaunieji išvyko kur nors trumpai vedybinei atostogai. Sugrįžę, apsigyvens netoli tėvų, jau yra susiradę butą prie Jamaica Ave.

Linkime jauniesiems laimės poroje. A. M.

Dvi didžiosios 18-sios

Visiems klasikinės muzikos, dainos ir vaidybos mylėtojams verta įsitęmyti ir kitiems pasakyti, jog šio mėnesio 18-tą ir kovo 18-tą, sekmadienį, lietuviams bus ilgai minėtinomis dienomis. Tokiomis bus dėl to, kad tomis dienomis bus pastatyti operiniai veiksmai pačių lietuvių Kultūriniam Centre.

Vasario 18-tos popietį įvyks operinis koncertas. Geri dainininkai, kokius tegalima girdėti tikrai brangią žangą mokamuose teatruose, vaidins dainuos išstisus operų aktus. Dalyvaus solistai, duetai, grupės. Neužmirština žavingų girdėsime dainų. Ir išvaizda bus spalvinga, nes jie dainuos, vaidins apsierengę rolemis atitinkamais kostiumais, kokius matome tikrai operų salėse.

Antradienį įvyks eiseną į Albany dėl rendų

Rendauninkų ir vartotojų tarybos, daug unių, American Labor Party skyrė ir daugelis kitų organizacijų siūnčia masinę delegaciją į Albany šį antradienį, vasario 13-tą. Delegacija reikalaus: Nedaleisti McGoldrick planą tapti įstatymu.

Jeigu seimelis to plano neatmes, visos rendos bus tuojau pakeltos 15 nuošimčių ir galės būti iš naujo keliamos vėliau.

Savininkai galės prašalinti iš buto rendauninkus ar dar daugiau pakelti rendas, jeigu bute "bus per daug gyventojų."

— O kiek bus per daug? — klausia susirūpinę rendauninkai. Palociuose gyvenantieji ponai apokavo, kad normaliai gali būti tikrai po vieną asmenį kožnam kambariui (neskaitant virtuvės, nei maudykės). Tad jeigu pora su dviem vaikais neturi 4 kambarių (penkių su virtuve), jai galėtų kelti rendą dvejojai: pareikalauti vieno priedo tu penkiolikos nuošimčių, ir reikalauti antrojo priedo už per viršį gyventojų.

Seimelis turi oficialiai atimesti tą planą. Jeigu jisai ne-

Šaltis suvėlino traukinius

Po šilto ir lietingo oro užėjus staigus šaltis su stipriu vėju praėjusį ketvirtadienį pridarė žmonėms daug visokių nemalonių špovelijų. Greta kitko, tūkstančiai žmonių pavėlavo į darbą ir iš darbo traukinių durims užšalus, aptingus. Tūli vėlavosi net po pusvalandį.

TUOJAU ISIŠGYKITE VILNIES KALENDORIŲ

Turingas įvairiom informacijom, sveikatos patarimais ir moksliniais raštais.

KNYGA IŠ 200 PUSLAPIŲ

Kaina tik 50 centų

Platintojams duodama nuolaidų

Tuojau kreipkitės šiuom antraštu:

LAISVĖ

110-12 ATLANTIC AVE., RICHMOND HILL 19, N. Y.

Kuriem reikės pasiųsti, prašomi prisiųsti 60 c., nes kainuoja persiuntimas.

Apie velionį Joną Nutautą

Jonas Nutautas mirė sausio 29 d., 1951, sulaukęs tik 57 metų amžiaus. Palaidotas 2 vasario, šv. Jono kapinėse. Likosi gailiame nuliūdime jo moteris ir dukterys.

Velionis Nutautas per 27 metus dirbo superintendentu šimto šeimų apartmentinio namo. Ten dirbo ir gyveno sklepuose, retai kada beparvažuodavo namo ir pas savo šeimą. Praėjusių metų lapkričio mėnesi buvo padavęs Laisvę reikalavimą sau pagalbininko darbininko. Nuėjau, sutikau dirbti. Ir man nebūtų buvę kitos išeities, kaip tikrai dirbti 24 valandas ir gulėti tuose sklepuose, norint pasi- laikyti tame darbe.

Dabar ir aš turėjau trauktis iš to darbo. Kitas lietuvis superintendentas prisivedė pilną sklepa juodžių ir baltų darbui tik už gyvybę ir už šilumą. Ateina basi ir nuogi. Tūkstančiai žmonių nusikankina pas tuos turčius ir be laiko miršta, pelenai ir dulkės juos suėda.

Jonas Nutautas buvo drutas vyrras, svėrė 189 svarus. Iš Lietuvos paėjo iš Tvtavėnų, nuo Panevėžio. Buvo Laisvės skaitytojas. Amžina atilsj jam!

J. Resevisius.

GARSINKITĖS LAISVĖJ!

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6283

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

REPUBLIC BAR & GRILL

Savininkas

IGNAS SUTKUS

Patogi vieta pasiūnekučiuoti, užkasti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto

LIKERIO, VYNO ar ALAUS

Pas Igną Sutką visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.

TELEVISION

Telefonas
EVergreen 4-8969

Petras Kapiskas

PALAIKO

BAR & GRILL

DEGTINES, VYNAI
IR ALUS

32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8174